

RIJEČ

broj 24
travanj
2000.

hkz
wiesbaden

glasnik hrvatske kulturne zajednice wiesbaden

deset

godina

hrvatske

kulturne

zajednice

wiesbaden

Naslovnica:

Villa Clementine, Wiesbaden

SRETAN USKRS!

Riječ - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
Wort - Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.

Izdavač / Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden
Herausgeber: Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr. 24
65185 Wiesbaden
Tel.: 06128 / 42483 i 0611 / 174148, fax: 06128 / 45856

Odgovara /
Verantwortlich: Biserka Andrijević.

Uredništvo / Biserka Andrijević, Dragica Anderle, Edvin Bukulin,
Redaktion: Ivo Andrijević, Ante Marinčići

Bankovni račun / Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Bankverbindung: Kto.: 116 027 186
BLZ: 510 500 15

Uvodna riječ

Dragi članovi Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden, dragi čitaoci, kako vrijeme leti! Eto, nedavno smo izdali božićnu Riječ, i evo, nakon kratkog predaha trudimo se oko uskrsne Riječi. Prebrzo to ide.

Kao i uvijek, i u ovoj ćete Riječi naći štiva koje će vas zanimati. Po sadržaju je, drugačije nego uobičajeno, skoro sva Riječ je usredotočena na jednu temu: deseta obljetnica osnutka Zajednice čiji je ovo glasnik.

Doista, kako vrijeme leti. Pred deset smo godina svi za čitavo desetljeće bili mlađi. Na krilima mladosti i praskozorja novog dana krenuli smo u novo, ljepše sutra. Nismo mogli vjerovati da će nas zadesiti onako tragični dani, mjeseci i godine koji su se onda zbilili. Dogodilo nam se ono najgore što se jednom narodu može dogoditi: rat. Kako je na ta ratna događanja reagirala HKZ, o tome možete nešto i u ovom broju pročitati pod naslovom "Deset plodnih godina". Osim toga možete pročitati i o drugim ostvarenjima Zajednice tijekom minulog desetljeća.

Začudujuće je, koliko se toga u tijeku jednog desetljeća nakupi. Nedavno smo, točnije 25. ožujka 2000., upriličili proslavu prvog desetljeća Zajednice. Villa Clementine je bila pretijesna za sve one koji su se pozivu za tu prigodu odazvali. Bio je priređen doista dojmljiv program. Izvješće o tome također možete pročitati, ali možete i "čuti" cijeli govor naše predsjednice tom prigodom.

Rat je prošao ima tome već skoro pet godina. Posljedice rata će se još dugo osjećati, a od vremena do vremena bit ćemo grubo na to ratno vrijeme upozoreni, kao na pr. nedavnom drakonskom mjerom kazne generalu Tihomiru Blaškiću. Kratko razmišljanje o tome možete pročitati u Uskrsnoj riječi.

Ulazimo u novo desetljeće rada HKZ-a. U novo desetljeće ulazimo s novim licem ovog časopisa. Nadamo se da će vam se svidjeti.

Novo lice novog broja Riječi i sjećanja na minule mjesece i godine shvatite kao naš poklon za veliki

blagdan Uskrsa. Neka ovaj naš trud bude kao buket cvijeća na vašem uskrnom stolu. Maleni i neugledni cvjetovi mogu tvoriti prekrasan buket, pun ugodnih mirisa. Neka vam Uskrs bude sretan i blagoslovljen!

Uredništvo

Kazalo

Uskrsna riječ	
Edvin Bukulin: Nada je ono što nas drži da ne klonemo	2
Pisma i čestitke	3
Riječi osnivača	
Maja Runje: Sjećanja na prve dane HKZ Wiesbaden	5
Edvin Bukulin: Volja je prevladala i strah i manjak iskustva	6
Slavko Vrdoljak: 10 godina stalnog napredovanja	7
Mate Grgat: Prošla dostignuća ohrabruju i obvezuju	8
Jakov Rimac: Kulturna djelatnost iziskuje mnogo truda	8
Drago Tropšek: Trebalo je udružiti snage	9
Iz života zajednice	
Deset plodnih godina	10
10. obljetnica	
Pojam nacije se određuje preko kulturne pripadnosti	19
Biserka Andrijević: Hrvatska zajednica treba kulturnu zajednicu	22
Iz tiska	25
Susreti	
Ražanac je oduševio Hrvatske poklade u karnevalskoj metropoli	27
Dodite nam za Uskrs!	27
Obavijesti	28

Nada je ono što nas drži da ne klonemo

Jednom je zgodom Isus poveo sa sobom nekoliko svojih učenika, Petra, Jakova i Ivana, na visoku goru i preobrazio se pred njima. I haljine mu postadoše sjajne, bijele kao snijeg. Lice se zasjaji poput sunca (Usp. Mt17, Lk 9, Mk 9). Tradicija kaže da se to zbilo na brdu Taboru. Bijah tamo nedavno. Kažu da su na samom brdu zalasci sunca predivni. Cijela priroda poprima nadnaravne boje, obasjana zalazećim suncem. Tako mi i danas možemo nešto slično, barem u naznakama, doživjeti kako su to učenici doživjeli Isusa koji je upao u ekstazu. S Isusom prijedoh u ekstazu i njegovi učenici. U toj ekstazi reče Petar: "Dobro nam je ovdje biti" (Usp. Mk 9,5). Pa zatim počeo nešto govoriti o nekim sjenicama koje će on tu podići. Bio je sasvim izvan sebe, zbunjen, nije znao što govori. I dok su silazili s brda Isus im zabrani o tome govoriti "dok Sin čovječji (tj. on, Isus) ne ustane od mrtvih. Oni održaše tu riječ, ali se među sobom pitahu što znači to njegovo »od mrtvih ustati« (Usp. Mk 9,7-9). Ne znam kako je vama, ali meni je kao i tim učenicima. I ja se pitam: što to znači »od mrtvih ustati«? To je sasvim nešto novo što je Isus tu počeo naviještati, nikad se do sada nije čulo o »ustajanju od mrtvih«, što to Učitelj priča, tko to može razumjeti, tko u to može vjerovati? Da bi Isus mogao »od mrtvih ustati« potrebno je prije toga umrijeti, pa je počeo nagoviještati da će ga u Jeruzalemu ubiti. Učenici su ga kasnije i odvrćali, da ne ide u Jeruzalm, jer tamo su mu radili o glavi, ali kako bi se "ispunila pisma" i kako bi on ustao od mrtvih ako ne umre?

Netko je rekao da je osuditi čovjeka na pet godina zatvora isto što i osuditi ga na smrt. A onda osuditi čovjeka na 45 godina zatvora znači devet ga puta osuditi na smrt. Doista, sudac koji je sposoban toliko puta ubiti istog čovjeka, ne znam kakvu dušu u sebi nosi. Ali čovjek koji nakon pet, deset godina izade na slobodu, to je ipak neka, iako blijeda, slika ustajanja od mrtvih, slika uskrsnuća. A ubiti stotinaest nevinih, nemoćnih ljudi, ljudi koji se nisu mogli ničim braniti, je isto što i stotinaest puta ubiti sebe. Jer kakav je to život kad na sebi nosiš stotinaest smrti? To ne može biti pravi ljudski život, takvoga se, ako ga se želi kazniti, ne smije ubiti, jer za takvoga, ako je uistinu čovjek, smrt znači zapravo izlazak iz okova, izlazak iz zatvora, znači uskrsnuće.

Za mene je to doista tako, i ja to razumijem. Ali »ustati od mrtvih« to ne razumijem. Ali ja još mnogo toga ne razumijem. Ja na primjer ne razumijem, kako to da me prije uopće nije bilo pa onda me ima. Kako to, da nekad čovjeka uopće nije bilo pa ga onda ima, kako to, da prije nego je svemir nastao, nije ga bilo pa ga eto sada ima. Kako to? Je li lakše biće kojega nikako nema i nije ga ni bilo učiniti da bude, ili biće koje je bilo obnoviti, uskrisiti? Što je lakše shvatiti? Meni je jednako neshvatljivo, iako je naizgled lakše ono drugo učiniti. Da me nekad nije bilo i da me sada još uvijek ima, iako ne shvaćam kako to, to ipak ne vjerujem, jer to znam. Ja vjerujem upravo ono što svojim iskustvom, svojim razumom ne mogu dokučiti, ako mi to netko tko je dostojan povjerenja objavi.

Isusovo je preobraženje na gori bilo nagovještaj uskrsnuća, i tri dana nakon Golgote, nakon smrti na križu, on se preobražen javlja svojim učenicima. I to je nagovještaj našeg Uskrsnuća. Dakako, ni to ne razumijem nego vjerujem jer je o tome Isus govorio prije i poslije svoje smrti. A kome ću vjerovati ako ne njemu?

Njegovo je uskrsnuće postalo nada svima nama. I nama koji se nismo našli u situaciji da drugome zadamo smrtni udarac, i onima koji su se našli u paklu rata, pa su izbezumljeni bezumljem paklenog rata ili ratnog bezumlja počinili umobolni zločin, možda stotinaest puta, pa ga nakon otriježnjenja moraju stotinaest puta iskupiti. Tko to za sebe može tvrditi da mu se u sličnim okolnostima ne bi moglo isto dogoditi?

Za sve to bezumlje, sve te zločine krivi su oni koji su takvo bezumlje inscenirali ali i oni koji su takvo bezumlje mogli spriječiti ali su to propustili učiniti. Ti sjede u Beogradu, New Yorku, Parizu, Londonu i drugdje. A suci koji donose nerazumne drakonske kazne su žrtve krivo shvaćenog mira. I jedni i drugi će teško moći doživjeti blagoslov uskrsnuća. Svi ostali su zapravo žrtve rata. Njima je Kristovo uskrsnuće svijetla točka na kraju tunela. Svi mi koji smo žrtve rata, bilo iz prvih redova ili iz zadnjih, smijemo se nadati. Nada i jest ono što nas drži da ne klonemo. U sjaju Lica Božjega zasjat će i naša lica.

P I S M A I Č E S T I T K E

Hrvatskoj kulturnoj zajednici Wiesbaden

Štovani i dragi prijatelji !

Stara, iskustvom provjerena latinska poslovice kaže: "Verba volant, scripta manent". ("Riječi lete, pismo ostaje".) A vi ste o sebi i svojim djelima ostavili i još uvijek ostavljate neizbrisive pisane tragove koji su upravo zbog toga, što su u tuđini iz srca i uma iznjedreni, pravi, autentični odraz života i rada jedne hrvatske zajednice. Oni su iskreno svjedočenje ljubavi prema Hrvatskoj i prema riječi hrvatskoj po kojoj bijasmo, po kojoj jesmo i po kojoj moramo biti.

Pri svemu tome mislim, naravno, na vaš (i naš) časopis "RIJEČ" koji redovito čitam, diveći se ne samo intelektualnoj angažiranosti, sposobnosti Uredništva, već i ustrajnosti, entuzijazmu kojim se, usprkos često mučnoj, radom i brigama opterećenoj svakidašnjici, redovito obraćaju kako Hrvatima, tako isto i njemačkim sugrađanima, iznoseći istinu o sebi i drugima, i - što je neobično pohvalno - njegujući i oplemenjujući čisti, neiskvareni hrvatski jezik. >

Deseta obljetnica postojanja i djelovanja vašeg društva upravo je prava prigoda ne samo za zaslužene čestitke na brojnim kulturnim, društveno-političkim i uspjesima humanitarne naravi, već i za razmišljanje o budućem djelovanju.

Znajući dobro da će poticaj za sljedeće korake koje HKZ Wiesbaden namjerava učiniti, dolaziti od sveukupnog članstva, iz neposrednog okruženja u ne baš jednostavnim financijskim i inim uvjetima, osobno već unaprijed vjerujem da će sve što budete činili, biti ne samo za dobro i prosperitet HKZ Wiesbaden, već i za dobro naše domovine Hrvatske, na korist čitavom hrvatskom narodu. A da vaša plemenita djela ne bi bila zaboravljena, da izgovorene riječi ne bi vihori nepovratom raznijeli, neka - makar i pod cijenu osobnih odricanja - ostanu pisani tragovi o vama! Neka ostane "RIJEČ"!

Budem li vam pri tome i osobno mogla pomoći, rado ću se odazvati.

Čestitajući vam još jednom časnu, desetu obljetnicu postojanja i rada vašega društva, želi svako dobro i svim članovima vaše štovane zajednice prijateljski stiže ruku

Vaša

Malkica Dugeč

HKZ Stuttgart

Dragi prijatelji,

Želim cijeloj zajednici da uspije lijepo obilježiti desetogodišnjicu rada "Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden". Poznavajući mar i volju mnogih članica i članova našega društva, vjerujem da će to tako i biti.

Svima čestitam ovu obljetnicu, jer znam koliko je rada bilo potrebno da se održe i dalje razvijaju najrazličitije aktivnosti.

Želim Vam svima da ustrajete, da dalje radite i držite se skupa. Inicijativa i stvaralaštvo uvijek unapređuju ljudski život, i naš osobni, i život ljudi oko nas. Osim toga mislim, da je lijepo čuvati hrvatsku žilu kucavicu u sebi. Etnicitet sada doduše ima malo drugačije značenje nego li u ranijim godinama našeg iseljništva, kada smo se osjećali progonjenima ili zapostavljenima, a nova nam se sredina činila još nedovoljno bliskom i poznatom. Sada smo sigurno sposobni za više otvorenosti i više multikulturalnosti. Ipak, hrvatstvo i dalje čini veliki dio naše osobnosti, daje uporište i radost, te je vrijedno brige i pažnje.

Srdačno iz Zagreba pozdravljam dragu "Hrvatsku kulturnu zajednicu Wiesbaden", a to znači sve članice i članove.

Maja Runje

Uz desetu obljetnicu

Nekome tko nije dovoljno upućen u kulturni život Hrvata u Njemačkoj, deset godina rada HKZ-a Wiesbaden možda i ne bi bio bogzna kakav povod za slavlje. S druge strane, svima onima koji su na bilo koji način uključeni u rad hrvatskih kulturnih društava itekako je dobro poznato da je deset godina javnog rada jedan period koji zahtjeva puno samoodricanja i borbe za dokazivanjem. Na tlu Njemačke djeluje mnogo hrvatskih kulturnih, zavičajnih i športskih društava, udruga i klubova i svima njima zajednički cilj je što bolja promičba domovine Hrvatske. Rezultati što ih postizemo na kulturnom ili športskom polju doprinose većem ugledu svih nas i na neki način "prisiljava" naše njemačke prijatelje da se riješe zablude o "jugoslavenima", tj. da već jednom shvate da su Hrvati narod koji ima svoju povijest, jezik i pismo i svoju kulturu.

Ne smije nam biti svejedno što se još uvijek na desetne tisuća naših sunarodnjaka pred njemačkim vlastima vode kao "jugodržavljeni" i to najviše zbog nebrige i nemara da kod nadležnih prijavnih ureda promijene

broj i zavedu se kao državljani Republike Hrvatske. Upravo je ta nebriga jedan od glavnih razloga što njemačke vlasti, sasvim opravdano, tvrde da nema govora o 400.000 Hrvata u Njemačkoj jer prema službenim, policijskim podacima ta brojka je upola manja. Ta nebriga i nemar naših sunarodnjaka, koji misle da je dovoljno posjedovati hrvatsku putovnicu, najviše pogađa upravo kulturna društva koja ne mogu dobiti onaj dio financijskog kolača koji im po njemačko-hrvatskom ugovoru o kulturnoj suradnji pripada. A financije i jesu (uz mali broj aktivnih članova) najveća boljka hrvatskih kulturnih i športskih društava.

Dobro se sjećam inicijative a nešto kasnije i osnivačke skupštine HSKNJ-a. Velike nade koje su bile polagane u tu svehrvatsku, krovnu udruhu nisu se velikim dijelom ostvarile ponajviše i zbog toga što je politika odredila tko će biti izabran u Predsjedništvo i tko će voditi pojedine odbore. Rezultat svega toga je da HSKNJ uglavnom samo vegetira a da ne bi pao u zaborav povremeno izdaje svoj Bilten. I to je jedan od razloga što hrvatska društva imaju golemih teškoća u svome radu jer da je krovna udruga (u našem slučaju HSKNJ) čvrsta i jaka, naši kulturni i športski aktivisti imali bi nešto lakši posao. Činjenica je da su turski državljani u Njemačkoj puno bolje organizirani nego mi i da imaju u odnosu na nas višestruko veću materijalnu potporu njemačke savezne Vlade. Kako to? pitat će neki. Odgovor je vrlo jednostavan; na pr. u Berlinu djeluje vrlo jaka turska zajednica (Turkische Gemeinde) u koju su učlanjena mnoga njihova društva i na temelju toga dobivaju od zemaljske vlade znatnu novčanu potporu. Bilo bi dobro da vodstvo HSKNJ-a ispita na koji način je to Turcima uspjelo a nama nije.

Netko će se možda zapitati kakve sve to veze ima s desetogodišnjicom HKZ-a Wiesbaden. Ima. I to dosta. Već godinama pratim rad HKZ (posredstvom "Riječi") i dobro znam s kakvim se sve problemima susreće vodstvo, poglavito jer sam i sam bio dugogodišnji predsjednik HKD "Fran Mažuranić" u Berlinu. Nije lako nakon napornog radnog dana sjediti na sastancima koji znaju nekad potrajati do duboko u noć. Ponekad treba angažirati predavače (često iz domovine) što iziskuje znatne novčane izdatke. Siguran sam i da HKZ Wiesbaden boluje od kronične bolesti od koje boluju gotovo sva naša društva; vrlo mali broj mladih sudjeluje u radu društva. Isto tako sam siguran da članovi Predsjedništva vrlo često razmišljaju o tome da što će biti s HKZ-om kad dođe dan povratka starije generacije a mladih aktivista nema ili ih je vrlo malo.

No, unatoč problemima kojih zasigurno ima, desetogodišnje djelovanje HKZ-a Wiesbaden je za svaku pohvalu i uvjeren sam da će se s takvim žarom nastaviti i dalje. Rad zajednice velik je doprinos širenju hrvatske pisane riječi i hrvatske kulture uopće. Članstvu, simpatizerima i upravi čestitam desetu obljetnicu i želim mnogo uspjeha u drugom desetljeću.

Ivek Milčec

MATICA HRVATSKA
MATRIX CROATICA

Hrvatskoj kulturnoj zajednici Wiesbaden

Poštovana gospođo Andrijević,

zahvaljujem na pozivu na svečanost obilježavanja 10. obljetnice osnutka i djelovanja Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden koja će se održati u subotu 25. ožujka o.g.

Na žalost, ne mogu se odazvati Vašem pozivu poradi ranije preuzetih obveza i poslova. Molim Vas da pozdravite sve sudionike ove iznimno važne skupštine vašeg društva koje je u proteklih deset godina dalo sjajne rezultate u kulturnom i prosvjetnom djelovanju, a naročito u pogledu njegovanja veza s Maticom hrvatskom. Hrvatska kulturna zajednica u Wiesbadenu sudionik je i suorganizator dosadašnjih susreta ogranaka Matice hrvatske i hrvatskih kulturnih društava u Njemačkoj koja su kolektivni članovi Matice hrvatske. Rado se sjećam susreta koji ste Vi organizirali 17. listopada 1998. godine u Wiesbadenu na kojem smo još više povezali rad ogranaka i društva s Maticom hrvatskom u domovini. Jedan od najvažnijih plodova zajedničkog promišljanja i stvaranja programa djelovanja je i nedavno objavljivanje njemačkog prijevoda *Priča iz davnine* Ivane Brlić-Mažuranić. Nadamo se da će ta knjiga, kao i ranije zajedničke akcije: "Sto hrvatskih knjiga u sto njemačkih knjižnica" te nagrađivanje odličnih učenika vrijednom knjigom, još više povećati kulturno i prosvjetno djelovanje među Hrvatima u Njemačkoj te pridonijeti očuvanju i razvijanju hrvatskog kulturnog identiteta.

Objavljivanjem svoga lista "Riječ" vaša zajednica se ističe među hrvatskim kulturnim društvima. Nadam se da će i u buduće vaše glasilo biti još sadržajnije i bogatije.

Čestitam Vam na lijepo sastavljenom umjetničkom programu i na svim inicijativama koje ćete pokrenuti na ovoj skupštini koja zaokružuje desetogodišnje djelovanje Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

Nadam se da će Vas sve to ohrabriti za ostvarenje programa o kojem smo raspravljali na susretu u Ludwigshafenu.

Sve vas još jednom najsrdacnije pozdravljam

S poštovanjem

Stjepan Sučić

potpredsjednik Matice hrvatske

RIJEČI OSNIVAČA

Sjećanja na prve dane Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden

Sjećam se da je početkom prosinca 1989. na prvi sastanak "Pokretačkog odbora za osnivanje Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden" - ime je odmah postojalo! - fra Ante Čotić donio dvije boce pjenušca i da smo ga svi prisutni, tu je bio Slavko Brođanac, Edvin Bukulin, Slavko Vrdoljak, Pavao Čotić, Mate Grgat, Drago Tropšek, Jakov Rimac i ja, rado pili.

Negdje duboko u nama možda su još lebdjeli tragovi straha stvorenog komunističkim i velikosrpskim terorom, koji je desetljećima brutalno progonio već i svaku pomisao na stvaranje kakve hrvatske organizacije, pa smo se pijući, možda malo hrabрили. Razumom smo svi međutim znali da realnih izvanjskih opasnosti više nema. Čarobni se rasplet u Europi već bio odvio - Walesa je bio na vrhuncu, Ceausescu pod zemljom, Srbi na Kosovu polju, a Havel izvan zatvora. U Zagrebu su pak već bile stvorene prve stranke, a po svijetu njihovi prvi ogranci.

Moguće je da smo se više pribojavali vlastitih slabosti. Zajednica u Wiesbadenu bila je naime, poput cijele dijaspore, i jaka i slaba. Na jednoj je strani bujao život najveće vitalnosti, živi osjećaj međusobne pripadnosti i zajedničkog projekta za budućnost, a na drugoj strani sumnjičenje i pesimizam. Tih se mjeseci u Wiesbadenu upravo tako bio odvio jedan destruktivni i besmisleni sukob župljana, unutar Misije, koji je ostavio ožiljke i na ljudima i na antagonističkim skupinama kojima su pripadali.

Slabost se ponekad pojavljivala jer je ona trajna tamna strana života, kojoj nikada do kraja ne možemo izmaći, no i zato jer smo uvijek bili bez demokratske države, bez demokratskih struktura i bez autoriteta. Nedostajalo nam je znanja i iskustva. Tijekom iseljništva pratili smo i radovali se radu hrvatskih političkih organizacija u svijetu, no radi našeg pasošarskog statusa, sami ni u njima nismo mogli sudjelovati.

Jesmo li sada u Wiesbadenu mogli uspjeti, utemeljiti udrugu, okupiti članove, pokrenuti rad?

Maja Runje

Jesmo li mogli stvoriti vlastiti forum na kojem ćemo razgovarati o svojoj sudbini, a usto predstavništvo koje će se konačno sustavnije predstaviti njemačkim domaćinima i drugim iseljeničkim zajednicama?

Jasno se sjećam da je Slavko Brođanac imao najviše optimizma: "Naravno da ćemo uspjeti, nemamo više što čekati!", hrabrio nas je.

Doista, osnivačka skupština bila je divan događaj! Bio je 2. ožujka 1990., jedno prohladno subotnje predvečerje. Vizbadenski Hrvati prvi su put vlastitom inicijativom ispunili "Pius-Haus", s interesom slušali o "nacrtu statuta" koji se "podnosi saboru na usvajanje", o "tijelima društva", o "predsjedniku" i "njegovom mandatu" - dakle o stvarima čiji nam je sam spomen, kad smo ih bili slušali na dotadašnjim emisijama Radio-Zagreba, bio dosadan i odbojan. Ljudi su sada željeli znati tko je odredio članove pokretačkog odbora (prva pokretačica!), kako mogu biti sigurni da se potpisi na pristupnicama neće zlorabiti (statut!), te radi li se o kulturnom ili političkom društvu (kulturnom, koji se misli baviti i političkim pitanjima, npr. gorućim pitanjima razgraničenja jezične nastave u tkz. jugoslavenskim dopunskim školama!), i po tome se vidjelo da misle ozbiljno.

Gost naše osnivačke skupštine te je večeri bio Stanislav Janović, predsjednik Hrvatskog

kulturnog društva u Frankfurtu, jednog od rijetkih društava koje je već ranije započelo svojim radom, a sjećam se da je tada govorio o tome da se velike političke promjene, koje su se upravo zbivale, događaju u rijetkim povijesnim trenucima, te da Hrvati sada imaju priliku ukrcati se u vlak, ili će ostati u mraku povijesti! Uvjerljivo je tvrdio da je društvo koje upravo stvaramo prilog takvom nastojanju, a prisutni su uvjerljivo pljeskali. Razvio se živi i pametan razgovor, pun dobre volje i pozitivnih emocija, i bilo je jasno da smo uspjeli. Stoga je članovima pokretačkog odbora u trenutku kada je Kulturnoj zajednici pristupilo gotovo stotinjak ljudi srce vjerojatno uzbuđeno kucalo.

Moje je sigurno kucalo najjače! Dugogodišnji san o samostalnom hrvatskom društvu postao je stvarnost, a ja k tome njegovom predsjednicom! Mislim da sam se u tom trenutku osjećala doista sretnom. Zadovoljstvo je moglo izbrisati brojne političke frustracije, otvoriti mogućnost javnog djelovanja i biti temeljem inicijative za novo vrijeme i za nove stvari!

Sljedećih pet godina, koliko sam zatim radila u Hrvatskoj kulturnoj zajednici pripadaju važnom dijelu mog životnoga iskustva. U njima je doduše ponekad bilo otrežnjenja i neuspjeha, također i mukotrpog rada i loših rezultata, no one su ipak

Volja je prevladala i strah i manjak iskustva

U jesen 1989. smo počeli razmišljati o osnivanju jedne hrvatske udruge koja bi bila, u smislu stranačke politike, nepolitička. Poticaj je potekao od Maje Runje. Pitala me je, bih li i ja u tome sudjelovao, i naravno, odmah sam se odazvao. Ona je u Wiesbadenu i okolici poznavala više ljudi, pa je i njih okupila. Tako se tijekom jeseni 1989. formirao Pokretački odbor za osnivanje hrvatske kulturne udruge koja se trebala zvati Hrvatska kulturna zajednica.

Bilo je to vrijeme urušavanja komunističkog svijeta s njegovim jednoumljem, vrijeme kidanja posljednjih spona Jugoslavije. Taj posao je uspješno provodio Slobodan Milošević svojim samovoljnim prekranjem Jugoslavije. U tome mu je izdašno pomagala nasrtljivost srpskih nacionalista koji su mjesecima, godinama priređivali masovne mitinge za tzv. ujedinjenje svih srpskih zemalja u jednu, tj. Veliku Srbiju.

godine ispunjene izuzetnim doživljajem stvaralaštva. Kulturna zajednica omogućila mi je mnoge susrete, suradnju s brojnim ljudima, te rad na različitim projektima, a što bez nje nikada ne bi bilo moguće. Također mi je omogućila da upoznam predstavnike drugih hrvatskih društava u Njemačkoj i u Europi, a i brojne Nijemce i predstavnike drugih naroda među kojima smo živjeli. Mislim da mi je rad i druženje s ljudima u Kulturnoj zajednici također pomogao da moja obitelj i ja lakše preživimo teško iskustvo rata. Nadam se da se ne varam ako kažem da vjerujem da je tako bilo i s mnogim drugim ljudima i njihovim obiteljima.

U Zagrebu, gdje sada živim već gotovo pet godina, također sam članica nekoliko zanimljivih i, smatram, važnih društava. No, niti jedna inicijativa nema dubinu koju u sjećanju zauzimaju slike i doživljaji naših prvih vizbadenskih akcija: sjećam se Marije Crnčić kako na malom stoliću u Marienthalu prodaje ulaznice za "Život sa stricem", Ante Marinčića kako u lipnju 1991. ulazi u kamion za Drniš, tisuća ljudi sa svijećama na Marktplatzu u listopadu, i sretna sam da smo svi stigli u onaj čarobni vlak o kojem je bilo riječi na osnivačkoj skupštini, i da smo sada već daleko na putu, odmaknuli...

Maja Runje

Čestitka i zahvala Edvinu Bukulinu

Milošević je, potpomognut velikim pritiskom masovnih velikosrpskih mitinga, srušio dotadašnju Jugoslaviju time što je ukinuo autonomiju AP Vojvodine i AP Kosova i podvrgao ih pod direktnu ovisnost Srbije. Osim toga je srušio dotadašnju crnogorsku vladu i postavio sebi odanu vladinu garnituru. To je učinio samovoljno bez pristanka

ostalnih konstitutivnih republika tadašnje Jugoslavije. Time je Jugoslavija, koja je prema zadnjem ustavu iz 1974. bila uređena federativno, prestala postojati, a u trećoj kakvu je htio nametnuti Milošević, srpska nacija je kao najmnogobrojnija trebala dominirati. Tako je Milošević srušio drugu, ali kad mu nije pošlo za rukom nametnuti svoju treću Jugoslaviju "milom" posegnuo je za - silom.

Strah od jugoslavenskog totalitarizma nam je svima bio u kostima pa smo se još uvijek pribojavali osnivati neku hrvatsku udrugu. Svako udruživanje ljudi iz one neželjene države moralo se dogoditi pod njezinim imenom. To su bili tzv. Jugoklubovi gdje se je na veliko srbovalo. Rijetki Hrvati su tamo zalazili. Onaj koji se priključio bilo kojoj organizaciji koja nije nosila jugoslavensko ime, bio je u najmanju ruku šikaniran. Zato Hrvati nisu imali svojih organizacija. One su počele nicati tek početkom devedesetih godina, tj. onda kad se slutilo da će ona jugoslavenska tvorevina konačno propasti. Pokretački odbor se dakle okupio. Nitko od nas nije imao iskustva u vođenju neke hrvatske udruge. Prof. Brođanac je imao iskustva s njemačkim udrugama (športske) a fra Ante Čotić je kao župnik na njemačkoj župi imao uskih kontakata s ljudima iz različitih udruga. Njihovi savjeti i prijedlozi su nam bili dragocjeni. Osim toga je prof. Slavko Brođanac izričito zahtjevao da svaki svakome u pokretačkom odboru a kasnije i u udruzi govori "ti". Unutar predsjedništva smo onda to bili i proveli, jer je on na tome - a bio je daleko najstariji - ustrajao. To je uobičajeno u njemačkim udrugama. Maja Runje je nabavila statute od nekih drugih već postojećih udruga, ali mi nismo htjeli jednostavno od njih prepisivati. Htjeli smo biti originalni. Nismo tada još znali da njemačke pravne institucije uopće ne mare za neku originalnost, nego naprotiv, inzistiraju na probranom, već uhodanom. Maja i ja smo bili

Deset godina stalnog napredovanja

O utemeljenju i djelovanju Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden mogu reći samo najbolje. Od brojnih hrvatskih udruga koje su se u vrijeme osamostaljenja Hrvatske pojavile, potrajale pa zatim opet nestajale, naša se je udruga ne samo održala, nego i u deset godina postojanja stalno napredovala. Svaka godina je bila ispunjenja sadržajnim programima, zalaganje za boljitak

zapisali u Statut: "Svrha udruge je njegovanje umjetnosti i kulture, naročito glazbene i književne umjetnosti kao najboljim posrednicima u djelu sporazumijevanja naroda." . . i dalje: "Svrha se prema Statutu postiže: uspostavljanjem pjevačkih, literarnih i kazališnih grupa; organiziranjem predavanja o umjetnosti, povijesti i književnosti..." itd. Onaj koji nam je trebao dodijeliti pridjev dobrotvornosti društva, sve to nije prihvatio nego je te navode prekrižio i crvenom olovkom dopisao što i kako trebamo sročiti: "Svrha je Udruge pospješivanje međunarodnog osvjedočenja (Gesinnung), snošljivosti (Toleranz) na svim područjima kulture i misli međunarodnog sporazumijevanja (des Völkerverständigungsgedankens)." Slično je postupio i s opisom načina na koji se svrha postiže. Naravno, nama nije bilo druge nego njegove prijedloge prihvatiti a i prema njegovom savjetu ionako nije baš važno što i kako u statutu stoji, nego što i kako se u praksi radi. Tako smo onda i postupili te Statut prošao. Kad smo 19. veljače 1990., na zadnjem sastanku Pokretačkog odbora pred osnivanje Udruge sve predradnje završili, bilo je postavljeno pitanje: "Hoćemo li, dakle, ići u osnivanje hrvatske udruge ili ne?" Nastao je tajac. Prvi je tada progovorio prof. Brođanac i otprilike rekao: "Što ste zašutjeli, što se bojite? Naravno da hoćemo!" Osnivačka skupština je zakazana za 2. ožujka 1990. Pozvani su nama poznati ljudi iz Wiesbadena i njegove okolice. Na osnivačku skupštinu je došlo oko 150 ljudi. Tog su se dana 82 osobe učlanile u HKZ. Za prvu predsjednicu je bila izabrana Maja Runje. Za ostale članove predsjedništva su bili izabrani: Dr. Stjepan Ciciliani, Ante Marinčić, Edvin Bukulin, Marija Crnčić, Marko Marčinković, Prof. Slavko Brođanac, Kata Rosandić i Drago Tropšek. HKZ je mogla započeti svoj rad o kojemu u tom trenutku nitko nije niti slutio kako će se razvijati.

Edvin Bukulin

Hrvatske uvijek na prvom mjestu, dalekosežni ciljevi promičbe hrvatske kulture i samobitnosti uvijek iznad kratkotrajnih i uskih stranačkih interesa.

Na temelju dosadašnjeg djelovanja uvjeren sam da pred Hrvatskom kulturnom zajednicom stoji sjajna budućnost. Vrlo mi je drago što sam dao svoj doprinos njenoj prošlosti, a truditi ću se da učinim koliko mogu i za njenu budućnost.

Slavko Vrdoljak

Prošla dostignuća ohrabruju i obvezuju

Čestitka i zahvala Mati Grgatu

Prije nego što počnem govoriti o samoj Hrvatskoj kulturnoj zajednici Wiesbaden, rekao bih nekoliko riječi o prethodnom "jugoslavenskom" vremenu. I tada je bilo hrvatskog kulturnog života u Wiesbadenu, ali naravno u vrlo ograničenom obliku. Odvijao se u hrvatskom župnom centru, gdje je bio župni ured, socijalno savjetovništvo i prostorija za okupljanje s "kafićem". Zaposleni u centru su se mijenjali, ali ja se sjećam Maje Runje, koja je neko vrijeme bila socijalna radnica, te Slavka Vrdoljaka i kasnije Jakova Rimca koji su bili domari. Tu smo se okupljali, ponekad igrali šah, a mogli smo i posuditi knjige o kojima bi nakon čitanja porazgovarali i jedan drugome ih preporučivali. Jednom smo čak pripremili i dramu po priči Pere Budaka "Mećava", u kojoj sam i ja glumio. Maja je u svemu tome bila neka vrsta kulturnog apostola.

Prijelomne 1989. sve smo češće spominjali osnivanje udruge u kojoj bi se u mnogo većem opsegu posvetili hrvatskoj kulturi. Maja je bila glavni pokretač, okupila nas je, a Edvin Bukulin je sastavio statut. U ožujku 1990. smo održali osnivačku skupštinu, izglasali statut i izabrali prvo predsjedništvo, a Edvin je sve to potvrdio na sudu i naša Hrvatska kulturna zajednica je bila utemeljena.

Daljnji razvoj je dobro poznat. Napravljeno je mnogo dobrih i lijepih stvari, a neke su bile

izvanredne. Tu svakako treba ubrojiti i upravo održanu proslavu 10. obljetnice, koja je svakog oduševila. Nezaboravni su i koncerti i izložbe slika. Još imam dvije slike koje sam kupio na izložbi u Taunussteinu. Pogotovo u ratno vrijeme Hrvatska kulturna zajednica je ispunila očekivanja i želje Hrvata u pomoći domovini. Pobjedonosni kraj rata je svima donio veliko olakšanje, a drago mi je da i u radu HKZ-a danas osjećamo izvjesnu lakoću.

Mislim da prošla dostignuća ne samo ohrabruju nego i obvezuju da se nastavi s novoosmišljenim radom, prilagođenim novim i boljim uvjetima.

Mate Grgat

Kulturna djelatnost iziskuje mnogo truda

Na prijelazu iz 1989. u 1990. godinu, u vrijeme političkog preokreta u Hrvatskoj, činilo mi se da u Wiesbadenu svi očekuju osnivanje jedne hrvatske udruge, dok se istovremeno malo riječi trošilo na to kakva bi ona ustvari trebala biti. Uistinu je početkom 1990. Maja Runje pozvala grupu ljudi, pa su svi koji su se pozivu odazvali, porazgovarali o budućoj udruzi, koja se prvenstveno trebala baviti promicanjem hrvatske kulture, ali i svim ostalim hrvatskim interesima. Brzo smo se složili i ujedno pristupili Pokretačkom odboru. Usprkos velikoj želji da uspijemo, moram priznati da sam osobno dvojio u ostvarenje našeg nauma, no sve dvojbe sam zadržao za sebe kako ne bih druge obeshrabrio. Znajući koliko je kulturna djelatnost zahtjevnija i koliko truda iziskuje, bojao sam se brzog posustajanja. No nedugo nakon osnivanja, Hrvatskoj kulturnoj zajednici su se priključili novi članovi, radilo se dobro i neumorno, postizali se prvi uspjesi, pa su i moje dvojbe nestale - naravno, na moje veliko zadovoljstvo.

Desetgodišnji razvoj ću preskočiti, jer je mnogima dobro poznat, a mogu se jedino priključiti ocjeni velike većine da je vrlo uspješan.

O budućnosti je nezahvalno govoriti, ali je isto tako neizbježno. Ako se nađe više mladih koji će prvo djelovati uz starije članove, a onda postupno preuzimati vodstvo udruge, bit će i budućnost osigurana. Ja u svakom slučaju želim izraziti svoje najbolje želje i poželjeti još mnogo uspjeha i dug vijek našoj Hrvatskoj kulturnoj zajednici Wiesbaden.

Jakov Rimac

Trebalo je udružiti snage

Najprije bih se zahvalio na čestitkama nama iz Pokretačkog odbora koje smo primili na proslavi 10. obljetnice.

Što reći o početku? Početak je bila vruća želja za slobodom Hrvatske kako bi Hrvati konačno imali svoju domovinu, bili svoji na svome, kako bi mogli uživati plodove svoje kulturne baštine i cijelom svijetu mogli pokazati njenu ljepotu i vrijednost. Početak je bio prestanak skrivanja i strahovanja da zbog čiste ljubavi za svoj narod budemo optuženi i proganjani kao šovinisti. Početak je bio i osjećaj da je došao povijesni trenutak, pružila se povijesna prilika koju nitko od nas ne smije propustiti ako kao narod želimo opstati.

To je i u našem gradu Wiesbadenu i njegovoj bližoj i daljoj okolini značilo: udružiti snage, uskladiti djela i tako najbolje pomoći domovini u presudnim trenucima. Imali smo Hrvatsku župu koja je za nas Hrvate mnogo činila, ali sad smo i sami trebali učiniti još mnogo više. Došlo je do osnivanja hrvatskih udruga, a prva je bila Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden. Možda je kod priprema zbog neiskustva trebalo uložiti više

napora, ali su oni u ožujku 1990. urodili plodom - utemeljena je HKZ Wiesbaden.

Mlada udruga je odmah započela marljivim radom a pored mnogih događaja sjećam se posebno neprekidnog dokazivanja kako Hrvati nisu Jugoslaveni, jer Jugoslavena ni nema nego ima samo grubom silom nametnuta država. Neki nas nisu shvaćali, drugi su bar pokušavali, ali nam je Njemačka u cjelosti puno pomogla.

Kad je Hrvatska priznata, bilo nam je malo lakše, kad je potpuno oslobođena - puno lakše. Iz ponekih grješaka smo učili i usavršavali se. HKZ je postigla visok ugled i među Hrvatima i kod gradske uprave i skupštine, a dobro je znana i u domovini. Zahvaljuje to svojim brojnim članovima i vijećnicima koji su znali voditi udrugu u pravom smjeru.

Za budućnost najviše želim veće uključivanje mladih. Zašto je to tako teško ne znam objasniti, jer imaju puno bolje uvjete od nas za mnoge aktivnosti, a posebne one vezane uz hrvatsku kulturu.

Drago Tropšek

*Nekoliko članova pokretačkog odbora (s lijeva na desno):
Slavko Vrdoljak, Edvin Bukulin, Drago Tropšek, Jakov Rimac*

Deset plodnih godina

Pregled desetgodišnje djelatnosti Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden

Osnivačka skupština HKZ-a Wiesbaden. 2. ožujka 1990. osnovana je u Wiesbadenu Hrvatska kulturna zajednica, izvandstranačko udruženje kojeg je smisao okupljanje iseljenih Hrvata te čuvanje i razvijanje hrvatske kulture i jezika. Na osnivačkoj skupštini zajednici je odmah pristupilo oko stotinu osoba, za predsjednicu je izabrana Maja Runje, a za dopredsjednike dr. Stipe Ciciliani i Ante Marinčić.

Glazbena radionica. 12. svibnja 1990. počela je radom glazbena radionica unutar koje su pod vodstvom Edvina Bukulina ustrojena dva zbora: dječji i zbor za odrasle. Vodstvo dječjeg zbora je kasnije preuzela Gabrijela Fijala.

Film "Život sa stricem", Geisenheim, 4. lipnja 1990. HKZ je u Linden-Theater-u u Geisenheimu pripremila prikazivanje filma "Život sa stricem" redatelja Krste Papića. Film je snimljen po scenariju što su ga prema romanu "Okvir za mržnju" Ivana Aralice zajednički napisala ta dva velikana hrvatske umjetnosti. Tom prigodom došao je iz Zagreba producent filma, Nikola Babić. Kao predigra glavnom filmu prikazan je njegov višestruko nagrađivani kratkometražni film "Ze Pe Kijev Do". Na predstavi je bilo prisutno oko petsto hrvatskih gledatelja.

Skupština HKZ-a, Wiesbaden, 29. rujna 1990. Prva skupština HKZ-a. Slijede redovite skupštine najmanje jedanput godišnje.

Kazališna predstava "Scapinove spletke", Wiesbaden, 24. studenog 1990. Na poziv HKZ-a u Wiesbadenu gostuje kazalište slijepih "Novi život" iz Zagreba. Pred prepunom dvoranom St. Bonifatius izveli su Moliere-ovu komediju "Scapinove spletke".

"Hrvatski Božić", Wiesbaden, 1. prosinca 1990. Veliko predbožićno slavlje HKZ-a koje od tada HKZ priprema tradicionalno svake godine. Na tim priredbama zajednica prikazuje dio svoga djelovanja nastupima glazbenih, kazališnih i sportskih skupina te pojedinaca zajednice, a ponekad nastupaju i gosti iz domovine ili drugih njemačkih gradova.

Predavanje "Obnova Matice hrvatske i njezine veze s iseljeništvom", Wiesbaden, 10. siječnja 1991. Gost-predavač je bio Vlado Gotovac, književnik, dugogodišnji politički zatvorenik, predsjednik Matice hrvatske. Govorio je o obnovi Matice hrvatske, najstarije kulturne institucije u Hrvatskoj, koja 1972. biva raspuštena, a njezina djelatnost zabranjena, te o mogućnostima suradnje s iseljeništvom. Iste godine, nekoliko mjeseci kasnije, HKZ Wiesbaden postaje kolektivni član Matice hrvatske i započinje suradnjom. Sudjelujemo na redovitim božićnom i uskršnjim susretima u domovini.

Dječji tamburaški orkestar HKZ-a Wiesbaden. U veljači 1991. osnovan je dječji tamburaški orkestar pod ravnateljstvom Tonija Budića. 1992. vođenje orkestra preuzima Edvin Bukulin. Zbor je imao mnogobrojne vrlo uspješne javne nastupe.

Tribina "Spomen na žrtve Širokog Brijega, Bleiburga i druge ratne i poratne žrtve totalitarizma", Wiesbaden, 8. ožujka 1991. Gosti: Darko Bekić, ured predsjednika Tuđmana, Nevenka Nekić, povjesničarka iz Zagreba i Ante Matić, publicist i novinar iz Zagreba. Skup je svojim glazbenim prilogom uljepšao mladi hrvatski pjevač Ante Tolić iz Frankfurta.

Hrvatski odbor Wiesbaden. 12. svibnja 1991. u Wiesbadenu je osnovan HOW, radno tijelo sastavljeno od predstavnika HKM-a, HKZ-a Wiesbaden i ogranaka HDZ-a, HSP-a i HDS-a iz Wiesbadena. Odbor je osnovan zbog dramatičnih prilika u Hrvatskoj s ciljem da se zajednički i usklađeno pomaže domovini.

Pomoć za Drniš - velika zajednička dobrotvorna akcija Hrvatske kulturne zajednice i Malteške službe pomoći (Malteser Hilfsdienst) biskupije Limburg. Sustavna suradnja s međunarodnom humanitarnom organizacijom "Malteška služba" (Malteser Hilfsdienst) biskupije Limburg koje je plod nekoliko stotina tona hrane, lijekova i odjeće za pučanstvo u Hrvatskoj. Prva akcija ostvarena je 22. lipnja 1991. s odredištem u izbjeglicama preplavljenom gradu Drnišu, slijede Gospić, Sisak, Osijek i drugi gradovi diljem Hrvatske. Akciju je uveliko podržao i potpomogao grof Eltz Vukovarski, prvak Malteškog reda i suradnik "Malteške pomoći".

Ljetna proslava HKZ-a, Wiesbaden, 15. lipnja 1991. Kulturni program Hrvatske kulturne zajednice, ples uz glazbenu grupu "Alpha & Omega" iz Offenbach-a.

Predavanje "Život i rad Stjepana Radića", Wiesbaden, 22. lipnja 1991. Predavanje je održano u povodu 120. obljetnice rođenja velikog hrvatskog učitelja i vođe Stjepana Radića. Predavač: dopredsjednik dr. Stipe Ciciliani, Mainz..

Radna grupa za javni rad HKZ-a Wiesbaden, osnovana u kolovozu 1991. Grupa je osnovana u cilju upoznavanja njemačke javnosti s prilikama u Hrvatskoj. Unutar skupine zajednički su djelovali njemački građani i članovi HKZ-a: Gerlind Dreyer, Manfred Gaertner, Astrid Wolf, Ivanka Crnčić, Maja Runje, Edvin Bukulin, Slobodanka Kulović i Lijana Žugaj.

Pomoć za prognanike. HKZ Wiesbaden organizirala je početkom rujna 1991. tečaj njemačkog jezika za školsku djecu, žensku skupinu za samopomoć, a krajem prosinca otvorila je vrtić za djecu prognanika. Vrtić su vodile profesorice iz Dubrovnika, također prognanice. Prostorije je dao mjesni Caritas.

Informacijski štand o ratu protiv Hrvatske, Wiesbaden, 20. rujna 1991. Na svom štandu u središtu grada, na Mauritiusplatzu, HKZ Wiesbaden je dijelila letke s obavijestima o vojnoj okupaciji dijelova Hrvatske, zločinima počinjenim nad hrvatskim pučanstvom i pozivala na financijsku i karitativnu pomoć.

"Tihi marš", prosvjed sa svijećama protiv ratnog pohoda na Hrvatsku, Wiesbaden, 7. listopada 1991. U protestnom maršu protiv rata u Hrvatskoj sudjelovalo je oko 1000 građana. Tom prilikom pred wiesbadenskom gradskom vijećnicom govorili su gradski političari: Erika Fleuren (SPD), Herbert Schneider (DGB), Horst Klee (CDU), Martin Kessler (JU), Kai-Christopher Burghardt (FDP), gradonačelnik Wiesbadena Achim Exner i dr. Stanislav Janović, predsjednik ogranka HDZ-a, Frankfurt.

"Vukovar zahvaljuje Europi", Wiesbaden, 23. studenog 1991. U središtu grada na svom informacijskom štandu djelatnici HKZ-a podijelili su tisuće letaka o povijesti i životu Vukovara te o njegovom uništenju.

Pjevanje u čast međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, Wiesbaden, Mauritiusplatz, 15. siječnja 1992.

Kumstva. Početkom veljače 1992. HKZ započinje projektom kumstava za djecu poginulih hrvatskih branitelja. Kumovi, uglavnom njemački građani pomagali su djecu u Hrvatskoj redovitim mjesečnim prilozima od 50.- do 100.- DM. Ovaj dobrotvorni i nadasve plemeniti projekt trajao je sve do 31. prosinca 1999. godine.

Pomoć ranjenom vojniku. Početkom 1992. zajednica izdvaja oko 2000.- DM za nabavu specijalne postelje za dvadesetgodišnjeg mladića, Krešu Marčevića koji je u obrani Zadra ranjen u kičmu i ostao nepokretan.

Predavanje "Hrvatska iseljenička književnost", Wiesbaden, 7. travnja 1992. Gosti-predavači: Stjepan Šešelj, pjesnik, član hrvatskog centra PEN-a za proučavanje književnosti u iseljeništvu i Milan Ivkošić, književni kritičar i novinar, oboje iz Zagreba. Tom prilikom predstavljena je i knjiga fra Šimuna Šite Čorića "45 hrvatskih emigrantskih pisaca".

"Riječ", glasnik Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden. Početkom svibnja 1992. godine HKZ započinje izdavanjem vlastitog glasnika u svrhu prenošenja vijesti na sve članove udruge i u svrhu boljeg međusobnog sporazumijevanja i djelovanja. "Riječ" izlazi tri puta godišnje.

Predavanje "Kultura - putokaz za budućnost", Wiesbaden, 21. svibnja 1992. Gost-predavač: dr. Lav Znidarčić, voditelj odjela za kulturne veze s Hrvatima izvan domovine Matice hrvatske iz Zagreba.

Radne skupine HKZ-a. Osim već postojećih radnih skupina kao što su glazbena i grupa za javni rad, HKZ tijekom 1992. osniva grupu za povijest i politiku pod vodstvom Marijana Batinića, grupu za književnost i sportsku grupu pod vodstvom Ante Marinčića.

Ljetni fest SPD-a, Wiesbaden, 1. kolovoza 1992. Na ljetnoj proslavi stranke SPD u Westend-u, HKZ se predstavila štandom s hrvatskim slasticama i pićem. Od 1992. pa do 1998. HKZ je redovito sudjelovala na ljetnim proslavama SPD koristeći tako priliku nastupa u njemačkoj javnosti i sklapanje poznanstava s njemačkim ustanovama i pojedincima.

Međunarodne dječje igre, Idstein, 30. kolovoza 1992. Pod ravnateljstvom Gabrijele Fijale, dječji zbor HKZ-a Wiesbaden otpjevao je nekoliko hrvatskih pjesama na Međunarodnim dječjim igrama u Idstein-u.

Međunarodni ljetni fest, Wiesbaden, 5. i 6. rujna 1992. Bio je to prvi nastup HKZ na Međunarodnom ljetnom festu grada Wiesbadena koji organizira Vijeće stranaca. Priređen je informacijski i prodajni štand, a u kulturnom programu nastupio je dječji zbor HKZ-a i Martina Dekarin koja je uz pratnju na gitari otpjevala slavonsku pjesmu "Ne dirajte mi ravnice". Od tada HKZ redovito svake godine nastupa na Međunarodnom ljetnom festu grada Wiesbadena.

Svjedočenje u gradskoj vijećnici, Wiesbaden, 17. rujna 1992. U okviru niza "Lica pate" HKZ organizira svjedočenje tri prognanice iz Bosne i Hercegovine. Kata Galić, Ina Arnautović i Vesna Mamić svjedočile su pred njemačkim i hrvatskim slušateljstvom te predstavnicima tiska o zločinima srpske vojske nad civilnim pučanstvom u Bosni.

Prodajna izložba slika - Hrvatsko suvremeno slikarstvo, Taunusstein, 26.-30. studenog. 1992. Djelatnici HKZ u suradnji s gradom Taunusstein-om upriličili su prodajnu izložbu hrvatskih suvremenih slikara. Slike je od svojih kolega sabrao gospički slikar Stipe Golac kako bi se novcem od njihove prodaje pomoglo obnovi razrušene gimnazije u Gospiću. Hrvatskim slikarima pridružila su se i dva njemačka slikara darujući izložbi tri svoje slike. Izložbu je svečano otvorio gradonačelnik Taunussteina, Gerhard Hofmann. Prodajom slika zaradilo se 29000.- DM i uputilo za Gospić.

Dopunska škola na materinskom jeziku - nastava hrvatskog jezika za hrvatsku djecu, Wiesbaden, 27. studenog 1992. HKZ je pozvala roditelje na razgovor i diskusiju o potrebi slanja djece na dopunsku nastavu. Sudionici skupa bili su učitelji hrvatskoga jezika u Wiesbadenu, Mirko Zlatić i Štefica Kolumbić, Stjepan Šulek, savjetnik za prosvjetu i školstvo pri hrvatskom veleposlanstvu u Bonnu i Viktorija Donait, predstavnica Saveza učitelja hrvatskog jezika u Njemačkoj. Poruka roditeljima bila je: prekinuti bojkot nastave na materinskom jeziku pošto su djeca od početka školske godine 1992/93 dobila pravo i mogućnost na nastavu hrvatskog jezika u zasebnim hrvatskim razredima.

Igrokaz "Najljepši Božić", Wiesbaden, 5. prosinca 1992. U okviru božićne priredbe dječja kazališna skupina HKZ-a je priredila igrokaz "Najljepši Božić" prema književnom djelu "Zlatni danci" spisateljice Jagode Truhelke. U igrokazu su nastupali: Tomislav Rimac, Hrvoje Lojen, Cvita Runje, Pepica Tropšek, Lidija Crnčić i Stipan Runje.

Pomoć za Crne Lokve. Pred Božić 1992. HKZ je uputila u Crne Lokve u Hercegovini cjelokupni prihod s božićne priredbe od 2300.- DM. Bio je to znak prijateljstva i želje da uljepšamo božićne blagdane prognanicima koji su našli utočište kod rodbine u Crnim Lokvama.

Razgovor i diskusija "Kosovo - sljedeća odrednica srpske vojne agresije ?", Wiesbaden, 3. veljače 1993. HKZ je u suradnji s dr. Marijom Orlović, predstavnicom gradskog parlamenta već tada početkom 1993. pokušala svratiti pozornost njemačke javnosti na brutalno gaženje ljudskih prava na Kosovu.

40. obljetnica škole "Jahn", Wiesbaden, 26. lipnja 1993. Na proslavi 40. obljetnice škole "Jahn", u kojoj se održava nastava hrvatskoga jezika nastupio je tamburaški zbor HKZ-a odsviravši nekoliko hrvatskih pjesama.

Mala ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture, Puntizela, 25. 7. - 8. 8. 1993. Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba u suradnji s HKZ Wiesbaden pokreće pilot-projekt ljetnih škola za djecu iz iseljeničtva. Smisao takve škole je da djeca uče i usavršavaju znanje hrvatskoga jezika i upoznaju prirodno i kulturno blago domovine svojih roditelja. U ljetnu školu iz Wiesbadena je krenula grupa od petnaestero djece, a obzirom da je projekt bio vrlo uspješan, već slijedećih godina u ljetnu školu u Hrvatsku počela su stizati djeca hrvatskih iseljenika iz cijeloga svijeta.

Knjiga o sudskom postupku i pogubljenju Zrinskog i Frankopana. U antikvarijatu u Wiesbadenu pronađena je vrijedna povijesna knjiga iz 1671. godine o sudskom postupku i pogubljenju Zrinskog i Frankopana. Na poticaj radne skupine za povijest i politiku HKZ-a Wiesbaden knjiga je kupljena i poklonjena Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Prizori iz hrvatske povijesti, Wiesbaden, 27. 11. i 4. 12. 1993. Radna skupina za politiku i povijest HKZ-a priredila je video večeri i razgovor o temama iz hrvatske povijesti.

Izložba slika suvremenih hrvatskih slikara, Taunusstein, 16. - 19. 12. 1993. U suradnji s gradom Taunussteinom HKZ je priredila prodajnu izložbu dvanaestero mladih hrvatskih slikara. Dvoje slikara, Jasna Šukalo i Goran Štimac, boravili su u Wiesbadenu kao gosti zajednice i prisustvovali otvorenju izložbe.

We are the World (Mi smo svijet), Wiesbaden, 17. - 19. 12. 1993. Na multikulturalnoj smotri u Rhein-Main-Halle u Wiesbadenu sudjelovali su predstavnici tridesetak nacija koje žive u Njemačkoj. Hrvatsku je predstavljala HKZ Wiesbaden i HKZ Mainz. U kulturnom programu nastupio je dječji tamburaški zbor HKZ-a Wiesbaden i zbor HKZ-a Mainz, a na izložbenom prostoru izložene su knjige, umjetnički predmeti, turističke obavijesti i fotografije.

Projekt "Otočna veza". HKZ i članovi-pojedinci ulagali su tijekom 1994/95 u zajednički projekt Vlade RH i Hrvatskog svjetskog kongresa - izgradnju 110 kV-nog električnog dalekovoda od Rijeke do Zadra preko otoka čijim je dovršenjem trebala prestati energetska izolacija južne Hrvatske.

Osnivačka skupština Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj, Frechen, 16. i 17. travnja 1994. U Frechenu pored Koelna osnovan je HSK u Njemačkoj. HKZ Wiesbaden postaje član te krovne organizacije. Za predsjednika je izabran dr. Stanislav Janović, a u predsjedništvo na mjesto prvog i drugog tajnika su izabrana i dva člana HKZ-a Wiesbaden, Edvin Bukulin i Maja Runje.

Recital - Poezija Borisa Marune, Wiesbaden, 16. svibnja 1994. U restoranu Split u Wiesbanu, koji je tom prilikom bio otvoren samo za goste HKZ-a, pjesme Borisa Marune izvanredno je interpretirao dr. Stipe Ciciliani uz pratnju mladih gitarista Gorana Pinterića i Maksa Ladića.

Koncert Dunje Knebl, Wiesbaden, 26. lipnja 1994. Zagrebačka pjevačica Dunja Knebl, prateći se na gitari, pjevala je stare, gotovo zaboravljene i mnogima nepoznate pjesme iz Medimurja.

Hrvatski svjetski kongres, Zagreb, 1. - 3. srpnja 1994. U radu druge konvencije HSK-a u Zagrebu sudjelovalo je četvero zastupnika HKZ-a Wiesbaden: Ivo Andrijević, Edvin Bukulin, Maja i Jerko Runje.

Druženje na izletištu Platte, Wiesbaden, 25. rujna 1994. HKZ upriličuje nedjeljni obiteljski izlet za svoje članove i prijatelje uz roštilj i igre za mladež usred šume na izletištu Platte. Ova vrsta susreta i druženja naišla je na veliko odobravanje članstva pa se od tada održava redovito svake godine.

Predavanje "Uloga katoličke crkve u hrvatskom narodu", Wiesbaden, 8. 10. 1994. Gost-predavač: dr. Lav Znidarčić, Matica hrvatska Zagreb.

"Carinski propisi Republike Hrvatske", Wiesbaden, 23. listopada 1994. Skupina za politiku i povijest HKZ Wiesbaden otpočinje s nizom "Otvorena poslijepodneva". Gosti su bili generalni konzul RH u Frankfurtu, Zdenko Karakaš i konzul savjetnik za pravna pitanja Tomislav Kic.

Igrokaz "Hrvatska bajka", Wiesbaden, 3. prosinca 1994. Na božićnoj priredbi dječja kazališna skupina HKZ je vrlo uspješno izvela igrokaz "Hrvatska bajka" prema priči za djecu o pjevici Hrvata Dinke Juričić.

"Život i djelo kardinala Alojzije Stepinca", Wiesbaden, 12. ožujka 1995. U nizu "Otvorena poslijepodneva" prikazan je video-film o životu Alojzije Stepinca, nakon čega se razvio živ razgovor.

Izložba suvremenog hrvatskog slikarstva i knjiga, Wiesbaden, 28. 4. - 3. 5. 1995. Izložena su ulja na platnu, akvareli i grafike vrhunskih hrvatskih majstora: Jordana, Kuljiša, Bahuneka, Grgurevića, Hiržina, Kečeka, Lipovca, Paladina, Price, Pulitike i Trebotića. Tom prilikom obilježena je i 160. obljetnica hrvatske himne, a bile su izložene i hrvatske knjige. Na otvorenju izložbe je Thomas Kosmidis iz Frankfurta otpjevao par prelijepih hrvatskih pjesama uz glazbenu pratnju Edvina Bukulina.

Poetencafe - Večer poezije Tina Ujevića, Wiesbaden, 30. travnja 1995. U kazalištu "Pariser Hoftheater" je poetsko kazalište "Windspiel" iz Berlina predstavilo velikog hrvatskog pjesnika Tina Ujevića i njegove pjesme.

Solidarnost za Hrvatsku - Fond "Zrinski i Frankopani". U svibnju 1995. su HKZ Wiesbaden i članovi pojedinci uplatili u fond "Zrinski i Frankopani" 1150.- DM.

Oproštajni domjenak, Wiesbaden, 26. kolovoza 1995. Zajednica je ispratila svoju prvu predsjednicu i pokretačicu za osnivanje HKZ-a, Maju Runje koja se je vratila u domovinu.

Predavanje "Hrvatska poslije Oluje", Wiesbaden, 9. rujna 1995. Gost-predavač: prof. dr. Zdravko Tomac iz Zagreba, član hrvatskog sabora.

"Naši i vaši problemi", Wiesbaden, 26. studenog 1995. Razgovor i diskusija u okviru niza "Otvorena Poslijepodneva". Razgovaralo se o problemima prvog i drugog naraštaja hrvatskih iseljenika.

Igrokaz "Kristalni zvončići", Wiesbaden, 16. prosinca 1995. U okviru božićne priredbe Dječja kazališna skupina HKZ-a sjajno je izvela igrokaz "Kristalni zvončići" Zlate Kolarić-Kišur.

Pokladno slavlje, Wiesbaden, 17. veljače 1996. Druženje i dobrodošao bijeg iz svakodnevnice.

Međunarodni tjedan kulture, Wiesbaden, 28. rujna 1996. Informacijskim štandom u gradskoj vijećnici HKZ Wiesbaden je prvi put sudjelovala na ovoj multikulturalnoj manifestaciji grada Wiesbadena.

Kazališna predstava "Zvezdana kuga", Wiesbaden, 27. listopada 1996. U kazalištu "Pariser Hoftheater" na poziv HKZ-a gostovao je zagrebački glumac Božidar Orešković s monodramom - kolažem tekstova proze i poezije Vlade Gotovca.

Igrokaz "Zašto plače mali robot", Wiesbaden, 14. prosinca 1996. Kazališna skupina HKZ-a na božićnoj je priredbi izvela igrokaz Nade Iveljić "Zašto plače mali robot".

Pokladno slavlje, Wiesbaden, 8. veljače 1997. Ples, biranje najljepše maske. Glazba: Stjepan Tomašić.

Folklorna grupa. Folklorna grupa HKZ-a Wiesbaden počela je djelovati u lipnju 1997. Voditeljica: Gabrijea Fijala, 1998. voditeljstvo preuzima Tihana Zubeck.

Glazbena večer, Wiesbaden, 4. listopada 1997. U okviru multikulturalnog tjedna u Wiesbadenu HKZ upriličuje u Gradskoj vijećnici koncert poznatog hrvatskog tenora Hrida Matića. Na glasoviru ga je pratio hrvatski skladatelj i pijanist Dalibor Paulik.

Igrokaz "Šestinski kišobran", Wiesbaden, 13. prosinca 1997. U okviru božićne priredbe dječja kazališna skupina HKZ-a izvodi igrokaz Nade Iveljić "Šestinski kišobran".

Donacija bolnici Rebro u Zagrebu, veljača 1998. Posredstvom članova HKZ-a, Vere i Stjepana Tomašića otpremljeno je osam uređaja za dijalizu u bolnicu Rebro u Zagreb.

Kung Fu za djecu. U ožujku 1998. osnovali smo dječju sportsku grupu koja vježba poznatu kinesku borilačku vještinu Kung Fu. Trener: Ante Marinčić.

Krajolici Mirne Černoge, Wiesbaden, 15. - 22. svibnja 1998. U predvorju Roncalli-Haus-a HKZ je upriličila izložbu akvarela i pastela mlade hrvatske slikarice Mirne Černoge. Na otvorenju izložbe, uz prisustvo same umjetnice, nastupio je gitaristički duo Bettina Rentsch i Frank Lindauer.

Izlet na Mosel, 27. lipnja 1998. Dvodnevni izlet za članove HKZ-a. Razgledavanje dvorca Eltz i gradića Cochem na Moselu.

Klavirski koncert, Wiesbaden, 18. rujna 1998. U okviru "Multikulturalnog tjedna" u Gradskoj vijećnici u Wiesbadenu je na poziv HKZ-a gostovala vrhunska hrvatska pijanistica Pavica Gvozdić. Izvodila je djela Frederica Chopina, Borisa Papandopula i Stanka Horvata.

Dan Matice hrvatske, Wiesbaden, 17. listopada 1998. U nizu susreta MH i njezinih ogranaka i kolektivnih članova u Njemačkoj, HKZ je pripremila Dan Matice hrvatske. Prvi dio dana je bio radni, a drugi je bio ispunjen kulturnim programom zajednice. Gosti: Stjepan Sučić, dopredsjednik MH, Vesna Gregurović, predsjednica MH Krapina, Krešimir Kardum, tajnik MH Pakrac i predstavnici udruga iz Njemačke.

Oproštajni domjenak za Gabrielu Fijala, Wiesbaden, 24. travnja 1999. HKZ se oprostila od svoje dugogodišnje članice, voditeljice dječjeg zbora, folklorne grupe i glazbene urednice mnogih priredaba - Gabrijele Fijala koja se vratila u domovinu.

Predavanje "Hrvatska jezična okomica", Wiesbaden, 7. svibnja 1999. Gost-predavač: prof. dr. Milan Moguš, dopredsjednik HAZU, Zagreb.

Dalmatinska večer, Wiesbaden, 12. lipnja 1999. U okviru programa ureda za kulturu grada Wiesbadena "Caligari multikulturell" HKZ upriličuje prikazivanje dokumentarnog filma "Condura Croatica" i koncert klape "Condura" iz Zadra.

Informacijska večer, Wiesbaden, 16. lipnja 1999. Nazočnima su dana mnoga pojašnjenja zakona i propisa Republike Hrvatske s područja carine, vojne obveze, poreza i osnivanja tvrtke u domovini i konzularnih poslova. Gosti: Mladen Juričić, generalni konzul RH u Frankfurtu i konzul-savjetnik, Stanko Lipnjak.

Međunarodno pjevanje božićnih pjesama, Wiesbaden, 13. prosinca 1999. Članice folklorne grupe HKZ-a i crkvenog zbora pjevali su hrvatske božićne pjesme na Luisenplatzu u Wiesbadenu.

Nastup folklorne grupe HKZ-a, Grosskrotzenburg, 17. ožujka 2000. Na jako dobro posjećenoj njemačko-hrvatskoj večeri koju je priredio grad Grosskrotzenburg a medijski pokrovitelj bio "Večernji list", nastupila je s velikim uspjehom Folklorna grupa HKZ-a.

10. godina Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden, Wiesbaden, 25. ožujka 2000. Proslava obilježavanja 10. obljetnice osnutka i djelovanja HKZ-a Wiesbaden.

Prosvjed sa svijećama protiv rata u Hrvatskoj, 1991.

Ispraćaj konvoja za Drniš, 1991.

Prodajna izložba u korist Gospića Taunusstein, 1992.

Info-štanđ na Mauritiusplatz-u, 1991.

Pjevanje u čast priznanja Hrvatske, 1992.

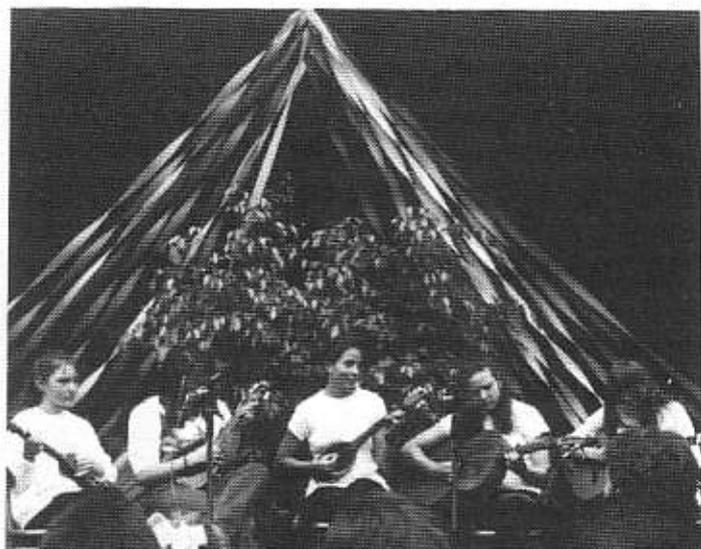
Štanđ HKZ-a na ljetnom festu SPD-a, 1992.

Igrokaz "Najljepši Božić", 1992.

Martina Dekarin na Međunarodnom ljetnom festu, 1992.

Tamburaški zbor na proslavi u školi Jahn, 1993.

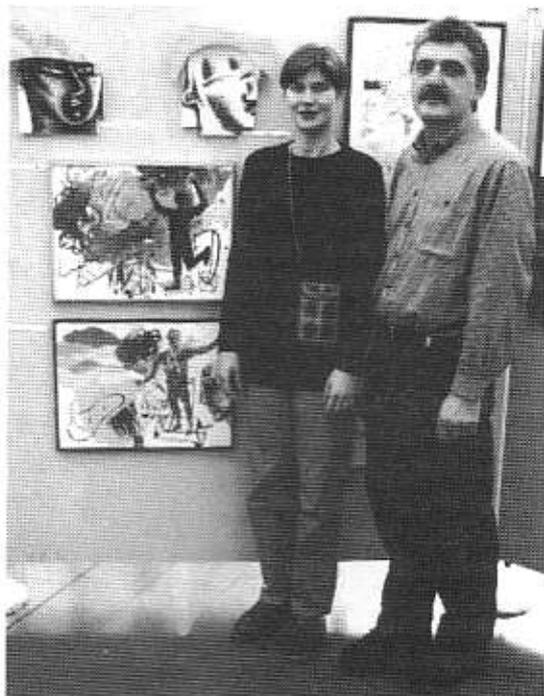
Djeca iz Wiesbadena u Ljetnoj školi, Puntizela, 1993.

Igrokaz "Zašto plače mali robot", 1996.

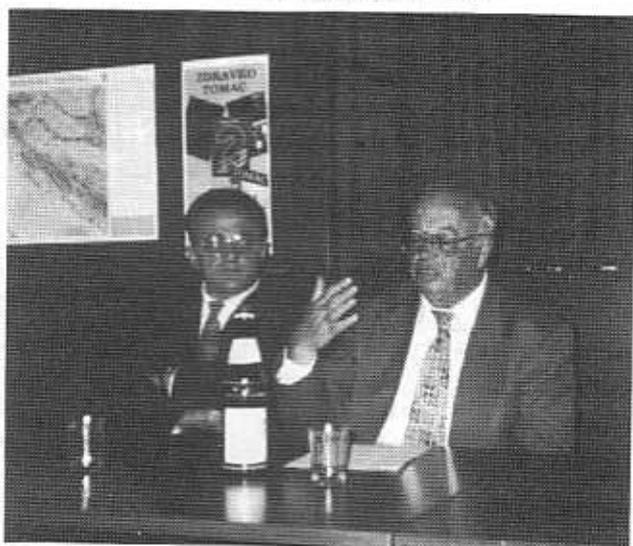
Igrokaz "Hrvatska bajka", 1994.

*Slikari Jasna Šukalo i Goran Štimac,
Tausenstein, 1993.*

Koncert Hrida Matića, 1997.

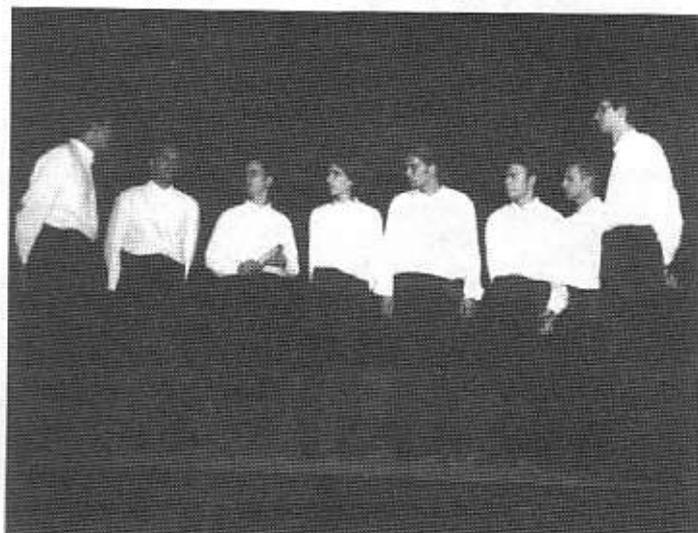
Prof. dr. Zdravko Tomac u Wiesbadenu, 1995.

Koncert Pavice Gvozdić, 1998.

*Gitaristički duo B. Rentsch i F. Lindauer na
otvorenju izložbe Mirne Černoge, 1998.*

Koncert klape Condura, 1999.

Na izletištu Platte, 1998.

Tereza Smokrović na pokladnom slavlju, 1996.

Posjet dvorcu Elz, 1998.

Kuglačka družina, 1999.

Štand HKZ-a na Međunarodnom ljetnom festu, 1999.

Pojam nacije se određuje preko kulturne pripadnosti

Svečanost obilježavanja 10.obljetnice osnutka i djelovanja Hrvatske kulturne zajednice
Wiesbaden, 25. ožujka 2000., Villa Clementine

Navečer, deset minuta do sedam pred vilom Clementinom u Wiesbadenu, grupa svečano odjevena u crna odijela, bijele košulje i mašne, djeluje kao počasna garda za prijem gostiju, koji naviru iz svih pravaca. Pred vilom je razvaljen pločnik i moramo oko ograde gradilišta, brzo, brzo, jer početak je zakazan u sedam. Pod stubištem dočekuje nas zelenilo, a kraj ulaza na prvom katu svjetlucaju iz ugla forsicije. Žamor iz predvorja - razgovor na hrvatskom, njemačkom i engleskom. Stolovi s divno pripremljenim domjenkom, ukrašeni cvijećem i svijećama, pićem i čašama, ubrusima i priborom, pravo su umjetničko djelo.

*Agneza Novak i Katarina Ott uz svečanu trpezu
(kulinarsko remek-djelo Agneze, Katarine, Danice
Tropšek i Mile Grgat)*

Svečana prostorija prema ulici čeka još poluprazna na goste, koji su se s pjenušcem u ruci razišli u izložbenom dijelu vile. Vila Clementine, na najljepšoj prometnici Wiesbadena, građena je po narudžbi jednog tvorničara iz Mainz-a u stilu historizma (1848-1884) po zamisli arhitekta G.F. Fürstchen iz Biebrich-a. Clementine je bila supruga naručitelja. Grad je 1973. preuzeo građevinu i pretvorio ju u kulturni centar. Unutrašnjost je još historijska i veliki prozori, dekoracija zidova i stropova, ogledala, teške zavjese i parket na podu su kao stvoreni za

društveni ugođaj. Na cocktail-stolovima sa stolnjacima žare se svježi jaglaci, a u jednom prozoru zemljani vrč sa bijelim i crvenim karanfilima u lovoru i tkanicom trobojnicom okolo. Gosti su raspoloženi, prilika je za videnje i razgovor. Na ulazu polako biva tijesno, jer stižu gosti: generalni konzul iz Frankfurta sa suprugom, njemački uzvanici. Predsjednica Zajednice je okružena novinarima - sve smo pripremili, kako bi nam svečanost dobila odjeka u javnosti. Trud se isplatio, pozivnice su pravovremeno stigle na odredište i grad se primjerno odazvao: predstavnici gradskog parlamenta, predsjednica Vijeća za sudjelovanje građana i međunarodno razumijevanje, predsjednica komisije za kulturu Vijeća stranaca, predstavnici političkih stranaka, predstavnica manjine iz Islanda, njemački i strani prijatelji Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

Program počinje s prihvatljivim kašnjenjem - akademskom četvrti. Dvorana je u trenu popunjena, vrata moraju ostati otvorena, jer nedostaje mjesta za kasnije pristigle.

Moderator večeri, Ante Marinčić, izlazi pred publiku želeći dobrodošlicu i najavljujući program. Prva pozdravna riječ pripada generalnom konzulu Republike Hrvatske u Frankfurtu, Mladenu Juričiću. On čestita udruzi na obljetnici i poziva Hrvate iz svih krajeva na udruživanje i na pomaganje u razvoju kulture, jer "kultura spaja, kultura otvara vrata, kultura nema granica". On se zahvalio gradu i njemačkim domaćinima za mogućnost predstavljanja naše kulturne baštine i spremnost na suradnju u životu i razvoju naše manjine u glavnom gradu Hessen-a.

Čestitku i pozdrave gradskih tijela: Magistrata, gradonačelnika Diehl-a i voditeljice odjela za kulturu, Thies, prenio je Wolfgang Herber. On je pojasnio "nastojanje grada da kroz otvorenu i humanu politiku prema strancima, koji iz privrednih razloga, preko stranih tvrtki, ili pak

zbog političkih nevolja dolaze ovamo, očuva staru internacionalnu tradiciju". U Wiesbadenu žive pripadnici od preko stotinu nacionalnosti i taj proces miješanja je danas globalni fenomen. Pojam nacije određuje se sada preko kulturne pripadnosti. Svijet je postao velika zajednica i svaki od nas je pozvan čuvati i njegovati svoje korijene, ali i tražiti veze sa svijetom. "Svi ste nam dobro došli i svi ste pozvani na zajedničko rješavanje velikih globalnih problema a to su socijalne i ekološke katastrofe. Mlade generacije trebaju nove koncepte suživota a oni se nalaze u slobodnim nacijama u slobodnoj Evropi". Wolfgang Herber oprostio se na kraju sa najboljim željama za rad HKZ-a Wiesbaden - na hrvatskom!

Draga čestitka za obljetnicu stigla je iz Zagreba. Maja Runje, prva predsjednica Zajednice poručila je, da dobro zna, koliko truda je potrebno za provedbu programa udruge i poželjela je svima da ustraju u radu i da ne zapostave zajedništvo: "Etnicitet danas ima šire značenje, u smislu, da smo danas sposobni za više slobode kao dio velike svjetske multikulturalne zajednice".

Osnutak, rad i buduće smjernice HKZ-a Wiesbaden bili su tema opširnog govora sadašnje predsjednice HKZ-a, Biserke Andrijević. Ona je podsjetila na ideju-nosilju, koja je dovela do osnutka udruge - na želju da se hrvatski identitet nesmetano zastupa i promiče na svim društvenim poljima. Ta ideja izrasla je iz povijesnog položaja, u kojem se našla domovina krajem osamdesetih godina. Nada u skorbu neovisnost naše zemlje stvorila je potrebu za udruživanjem snaga, koje će u budućnosti biti potrebne da bi se zemlja predstavila u svijetu. Prvotni smisao udruge određen u statutu bio je: Zajednica je vanstranačko tijelo, okuplja iseljeničku zajednicu, čuva, njeguje, razvija hrvatsku kulturu i jezik, tijesno se povezuje s domovinom i promiče njene interese, predstavlja hrvatsko kulturno naslijeđe njemačkim sugrađanima u cilju što bolje suradnje i suživota. Ratno razdoblje nametnulo je Zajednici nove brige i dužnosti: humanitarne akcije, projekt kumstva za ratnu siročad, prodajne izložbe i političke demonstracije, koje su služile predstavljanju događaja u Hrvatskoj. Uprkos svemu kulturni rad u sve vrijeme nije bio zapostavljan. Potreba za širim informiranjem članstva dovela je do pokretanja glasnika "Riječ". Konačno priznanje Republike Hrvatske kao neovisnog člana svjetske zajednice bilo je velik

događaj za sve Hrvate, koji je Zajednici otvorio, pored već tradicionalnih djelatnosti, nove mogućnosti javnog istupanja, ali i spoznaju za potrebom intenziviranja rada i egzistencijalnim zadatkom okupljanja i odgoja mladeži te čvrstim povezivanjem s kulturnim institucijama u Njemačkoj i domovini.

Biserka Andrijević zahvalila je na kraju srdačno svim osnivačima HKZ-a i predala im poklone.

*Vrhunac umjetničkog programa:
pijanist Željko Vlahović*

U kulturnom dijelu programa večeri sudjelovao je naš mladi pijanist iz Zagreba Željko Vlahović. Vrlo nadaren i osjećajan, poklonio se lagano sa svježe ubranima "Ljubicom" i "Ružom" iz ciklusa "Život cvijeća" Dore Pejačević a završio odmjerenom i solidno sa kompletnom "Izložbom slika" M.P. Musorgskog.

Nastup Stipe Ciciliania kao dvojezičnog interpretatora pjesama Jure Kaštelana i Mate Balote - "Jadikovka kamena" i "Koza" bila je mala, vrlo izražajna dramska predstava sa velikim odjekom u srcima publike.

Lakoću u program donesoše potom gosti iz Frankfurta. Klapa "Ferali" s deset članova pod ravnanjem Josipa Lucića - kao i HKZ desetgodišnji jubilarac - oduševila je svojim gromkim "Zdravo da si domovino mila". U tom momentu svi smo bili tamo, odakle su zvuci stigli. I kao što je naš

običaj, pjesma se nastavila uz vino i prekrasnu trpezu: puni pladnjevi, od lososa i kavijara do piletene punjene špinatom i salata svake vrsti, a poslije pita s jabukama i ostale slastice.

"Ne dirajte mi ravnicu", čuvajte nam Zajednicu - to po prilici bijaše sažetak te večeri. Gledajući nas vesele, kako lahko silazimo niz skaline njene lijepe kuće, i gospođa Clementina, da je bila živa, dala bi nam blagoslov.

Dragica Anderle

Poslije kulturnog programa: uzvanici i članovi HKZ-a u dobrom raspoloženju uz pjesmu i razgovor

Klapa "Ferali" iz Frankfurta

Generalni konzul Mladen Juričić sa suprugom i Ivica Košak

Raspjevani članovi HKZ-a: Štefica Kolumbić, Marija Crnčić, Nada Višak, Ivan Crnčić, Biserka Crnković i Drago Tropšek

Hrvatska zajednica treba kulturnu zajednicu

Govor predsjednice Biserke Andrijević na proslavi 10. obljetnice

Dragi članovi Hrvatske kulturne zajednice,
prijatelji naše udruge,
dragi uzvanici,

Biserka Andrijević

U ime naše udruge, u ime predsjedništva, i u svoje ime zahvaljujem svima Vama na odzivu na našu večerašnju svečanost. Zahvaljujem što ćete svojom nazočnošću doprinijeti da ove večeri dostojno označimo upravo navršenih deset godina postojanja i djelovanja Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden, deset godina ispunjenih predanim radom i brojnim uspjesima koji nas prije svega jako raduju, ali kojima se svaki član - vjerujem sasvim opravdano - može i ponositi. Prisjetimo se stoga večeras svi zajedno s radošću i ponosom događaja iz desetgodišnjeg života Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden, proživimo ponovno onu privrženost ciljevima koji su doveli do osnivanja i održanja naše udruge, osjetimo zajedništvo razvijeno upravo težnjom tim svima nam istovjetnim ciljevima. Dopustite mi da i sama pobudim poneko sjećanje, spomenem važnije događaje, usporedim temeljne ciljeve s djelima i pokušam predočiti budući razvoj.

Vraćajući se 10 godina unazad, rado ćemo priznati i prihvatiti istinu, da je Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden nastala kao dijelac jednog pokreta, da je tek jedna od mnogih hrvatskih udruga izraslih na krilima nade u konačnu slobodu hrvatskog naroda, nade pobuđene slomom komunizma i događajima u domovini. Svi se još živo sjećamo tog vremena, jer što je bilo ljepše nego u svom biću osjetiti naviranje i bujanje jedne davne želje, naraštajima čuvane, ali i skrivane duboko u duši zbog straha od progona, želje kojoj smo konačno mogli dati oduška! I što je bio ljepši početak za Hrvatsku kulturnu zajednicu nego njeno nicanje iz te tako iskonske želje: biti slobodni, biti ono što po svojoj povijesti i kulturi jesmo, biti Hrvati.

Poneseni dahom slobode kojim je krajem osamdesetih sve odisalo, osjetili smo snažnu potrebu i želju za zajedništvom, za sustavnim udruživanjem, za proglašavanjem zajedničkih ciljeva i za radom na njihovu ostvarenju. Tu našu želju poticalo je i saznanje da manjinske skupine upravo preko svojih udruga - osim što koriste same sebi daleko bujnijim narodnim životom - postaju u javnosti prepoznatljive i privlače pozornost, te velik dio te pozornosti skreću na domovinu i tako pomažu u njenim nastojanjima za osamostaljenjem.

U siječnju 1990. godine na poticaj gospođe Maje Runje okuplja se pokretački odbor za osnivanje HKZ-a. Članovi pokretačkog odbora su bili: Maja Runje, fra Ante Čotić, Edvin Bukulin, fra Augustin Vlašić, Slavko Brođanac, Mate Grgat, Slavko Vrdoljak, Pave Čotić, Jakob Rimac, Drago Tropšek i Andrija Petrušić. Neki od njih nažalost nisu više među nama. Prof. Slavko Brođanac i fra Ante Čotić su umrli, a Maja Runje, fra Augustin Vlašić i Andrija Petrušić su se vratili u domovinu. Žao nam je da danas ne mogu slaviti s nama, jer su zajedno s ostalim suosnivačima postavili kamen temeljac, zacrtali statut zajednice, te pripremili osnivačku skupštinu. Tako je prije deset godina, 2. ožujka 1990. u Pius-Haus-u u Wiesbadenu osnovana HKZ Wiesbaden, vanstranačko

udruženje kojem je smisao i svrha:

- okupljanje iseljeničke zajednice
- čuvanje, njegovanje i razvijanje hrvatske kulture i jezika
- tijesno povezivanje s domovinom i promičbu njenih interesa
- predstavljanje hrvatskog kulturnog nasljeđa našim njemačkim sugrađanima u cilju što bolje suradnje i suživota

Bilo bi gotovo nemoguće, a u ovoj prilici i nepotrebno nabrajati sve napravljeno i postignuto, ali bih ipak željela spomenuti one najvažnije priredbe i aktivnosti, koje su nama posebno drage, a koje i svjedoče o razvoju i promjenama u životu naše udruge.

Vjerujem da se većina, naročito oni stari članovi, sjećaju naše prve kulturne priredbe - prikazivanje filma "Život sa stricem" poznatog hrvatskog redatelja Krste Papića, koji je snimljen prema romanu "Okvir za mržnju" Ivana Aralice. Film smo prikazali u kinu u Geisenheimu, a došlo je 500 gledatelja, što zorno svjedoči kolika je bila žudnja za slobodom. U tom početnom vremenu još smo putem više predavanja konačno progovorili o desetljećima zabranjenim temama poput Bleiburga i Križnog puta.

No već su sami početci kulturnog rada i prve priredbe bile popraćene strepnjom i nespokojsvom. Komunističko vodstvo Jugoslavije - iz kojeg su se Hrvati povukli - otvoreno je prijetilo nasilnim rušenjem tek izabrane, nove, demokratske vlasti u Hrvatskoj. 1991. godina je bila najteža. Pobuna, teror i grozni zločini tek su priprema za agresiju na Hrvatsku do koje doista dolazi u ljeto iste godine. To uvelike utječe na djelovanje HKZa. Zajednica nije mogla ostati po strani i dalje se baviti isključivo kulturnim radom. Veliki dio svojeg djelokruga preusmjerili smo na humanitarnu djelatnost te na tumačenje prilika u Hrvatskoj našim njemačkim sugrađanima. Tako smo u razdoblju od 1991. do 1993. pokrenuli i sudjelovali u nizu humanitarnih akcija, demonstracija, zborova, predavanja, informacijskih štandova i okuglih stolova. I statut je dopunjen kako bi uključio i humanitarnu djelatnost. A kada Hrvati Wiesbadena i okolice udružuju snage radi što učinkovitije pomoći domovini, HKZ to bez oklijevanja prihvaća. Jedna je od osnivača Hrvatskog odbora Wiesbaden i od samog početka sudjeluje u njegovom vremenski ograničenom, ali vrlo plodnom radu.

Naša humanitarna djelatnost počinje suradnjom s "Malteškom službom pomoći" biskupije Limburg na poticaj grofa Jakoba Elza i prvim prijevozom hrane, lijekova i odjeće u izbjeglicama preplavljeni Drniš u lipnju 1991. Velik odjek te pomoći pokrenuo je čitav niz prijevoza diljem Hrvatske tijekom slijedećih godina.

Izdvojila bih još jednu dobrotvornu akciju - prodajnu izložbu slika suvremenih hrvatskih umjetnika u korist Gospića. HKZ ju je priredila u prosincu 1992. zajedno s gradom Taunussteinom, a hrvatskim slikarima koji su nam darovali svoje radove pridružilo se i dvoje njemačkih. Slikarica Baerbel Muehlschlegel poklonila je jedan rad koji je grad Taunusstein otkupio i tako znatno doprinjela prodajnom uspjehu.

Znatan uspjeh HKZ postiže projektom kumstava za ratnu siročad u Hrvatskoj koji je trajao sve do prosinca prošle godine, a osobito mi je drago što su neki od kumova večeras s nama.

Uz sve ovo nismo potpuno zanemarili kulturni rad. Počinjemo izdavati "Riječ", glasnik HKZa, koji je s vremenom zauzeo vrlo važno mjesto u radu naše udruge. Osnivamo radne skupine, dječji tamburaški zbor, postajemo kolektivni član MH, sudjelujemo na međunarodnom ljetnom festu grada Wiesbadena...

Rado bih spomenula jedan meni posebno drag događaj - pjevanje na Mauritiusplatzu u čast međunarodnog priznanja Republike Hrvatske 15. siječnja 1992. do čega je došlo sasvim spontano, gotovo bez priprema. Međunarodno nam priznanje Hrvatske donosi olakšanje i predah, ali ne i smirenje. Oslobođanje Masleničkog ždrila i Peruče nam održava nadu, ali tek Bljesak nagovještava a Oluja konačno donosi kraj svih dvojba o budućnosti domovine.

Oluja mijenja život u domovini, a neizbježno donosi velike promjene i u daljnjem radu HKZ-a. Prestankom rata opada potreba za humanitarnom pomoći pa se HKZ postupno vraća kulturi, tom neiscrpnom hrvatskom blagu. Sastav članstva se djelomično mijenja - pomalo odstupaju oni koji su pristupili uglavnom zbog časne namjere pomoći domovini, a počinju prevladavati oni koji stečenu slobodu žele ispuniti kulturnim doživljajima hrvatske glazbe, hrvatskog jezika i književnosti, hrvatskih likovnih ostvarenja, oni koji žele nadoknaditi sve što im je totalitarna Jugoslavija sustavno uništavala.

Čini se da su te sasvim prirodne promjene u našoj udruzi, danas dobrim dijelom dovršene. Dio našeg programa postao je već tradicija, moguće nam je mnogo toga dugoročno planirati, a nadamo se da se to odražava i na kakvoću naše ponude.

Jedan dio našeg programa je dakle redovit - tradicionalan, a upotpunjavamo ga pojedinačnim zahtjevnim programima čim se za to ukaže povoljna prilika.

Redovni su postali susreti s Maticom hrvatskom koji se sad već nekoliko godina za redom održavaju dva puta godišnje. HKZ je od travnja 1991. kolektivni član MH i to je jedna od naših najčvršćih veza s domovinom, a ujedno i najbolja prilika za upoznavanje rada drugih hrvatskih kulturnih udruga diljem Njemačke.

Redovno sudjelujemo na Međunarodnom ljetnom festu grada Wiesbadena. Zadaje nam prilično posla, ali nam zato pruža veliko zadovoljstvo mnogih susreta s članovima i prijateljima, a i odlična je prilika za razgovor s našim njemačkim sugrađanima.

Svakako je tradicionalna Predbožićna večer, koju upriličujemo od samog osnutka, a izostala je jedino prošle godine zbog žalosti za preminulim hrvatskim predsjednikom. Njen je poseban značaj u tome što veći dio programa ispunjavju sami članovi svojim s mnogo truda uvježbanim prilozima.

Na najboljem je putu da postane tradicionalni dio naših priredaba i folklorna grupa, koja marljivo vježba hrvatske pjesme i plesove i ima već lijep broj uspješnih nastupa za sobom.

Nikako ne smijemo izostaviti "Riječ", glasnik naše zajednice, koju osim naših članova primaju sve udruge, te mnoge ustanove, predstavništva i pojedinci u Rajnsko-Majnskom području. Raduje nas što je "Riječ" postala rado čitana i truditi ćemo se da i ubuduće bude zanimljiva. Mnogo nam znači i to što je svaki dosada objavljeni broj pohranjen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Osim kulturnim priredbama HKZ osobitu pažnju poklanja i druženju, koje je vrijedan sastavni dio narodnog života i običaja. Trajno smo unajmili kuglanu Maria Hilf, gdje je svake treće subote u mjesecu dobrodošao svatko tko uz šalu i razgovor želi malo i kuglati. Još bolja prilika za druženje

pruža se jednom godišnje na isto tako već tradicionalnom okupljanju na izletištu Platte, gdje uz roštilj, čašu hrvatskog vina i pjesmu provodimo vrlo lijepa popodneva.

HKZ zna i zastraniti, zalutati i to - u šport. Jedna stara izreka koja glasi "u zdravom tijelu zdrav duh" poslužila nam je kao izgovor da pod okriljem HKZ-a osiguramo športsku dvoranu u kojoj je neko vrijeme djelovala košarkaška grupa mladih a sada djeluje škola borilačkog športa za djecu.

Napomenula sam da HKZ svoj stalni program povremeno popuni predstavljanjem vrhunskih hrvatskih umjetnika hrvatskoj i njemačkoj publici. To nam nije moguće prirediti tako često kao što bi željeli, jer su troškovi tako zahtjevnih priredaba visoki, ali u prosjeku nam to uspije barem jednom godišnje. Pri tome nam je već više puta pomogao Ured za kulturu grada Wiesbadena kako prostorijama tako i novčano. Uspjeli smo prirediti koncerte poznatih hrvatskih glazbenika, izložbe slika hrvatskih suvremenih slikara, kazališne predstave te predavanja hrvatskih znanstvenika.

Vjerojatno očekujete da na kraju moga izlaganja čujete i riječi nade i uzdanja u budućnost HKZ-a. Lahko bi ih bilo izgovoriti, jer imamo vjerne članove, spremne na pomoć i zalaganje, dobre prijatelje, nimalo nedostaje ni ljubavi ni oduševljenja za hrvatsku kulturu, nakupilo se i nešto znanja i iskustva u ovih 10 godina, ali . . . postoji nažalost jedan "ali". Naime sve dosad rečeno tiče se u prevelikoj većini nas, prvog iseljeničkog naraštaja, dok je zanimanje mladih za hrvatsku kulturu veliki izuzetak. HKZ nije uspjela privući mlade u onom broju u kojem je to željela. Velika nam je prepreka u tome i nedostatak vlastitih prostorija, koje bi nam mogle poslužiti kao sastajalište ispunjeno sadržajima koji bi odgovarali željama mladeži. Bez podmlatka ugasiće se, bojim se, najprije hrvatske udruge, a bez hrvatskih udruga hrvatsko će iseljeničtvo utonuti u bezličnost i ravnodušnost bez žara i oduševljenja koje nas danas još pokreće i koje nas oplemenjuje. Stoga ne smijemo odustati, trebamo osmisлити kako privući mlade i hrabro nastaviti dalje.

Dragi članovi, prijatelji i gosti, najsrdačnije zahvaljujem svima koji su svojim radom doprinijeli uspješnom djelovanju HKZ-a. Ostanite uz nas i u budućnosti, jer **hrvatska zajednica treba kulturnu zajednicu - Hrvatsku kulturnu zajednicu Wiesbaden !**

Wiesbadener Tagblatt, 27. März 2000

Hoffnung auf Freiheit des Volkes

Kroatische Kulturgemeinde feierte in der Villa Clementine Geburtstag

hi. - Sie ist mit dem Beginn der nationalen Souveränität entstanden, mit der Hoffnung auf Freiheit und Eigenständigkeit des kroatischen Volkes. Am Samstag Abend feierte in der Villa Clementine die „kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.“ ihren zehnten Geburtstag.

Während der Feier überbrachte Stadtrat Wolfgang Herber auch die Grüße des Oberbürgermeisters und erinnerte daran, wie wichtig es sei, zusammen am „gemeinsam Haus Europa zu arbeiten“.

Rund 120 Mitglieder hat die Gemeinschaft. In Wiesbaden leben laut der Vorsitzenden, Biserka Andrijevic, etwa 2 000 Kroaten. Die Mitglieder der Gemeinschaft beteiligen sich am gesellschaftlichen Leben in Wiesbaden, beispielsweise nehmen sie am internationalen Sommerfest teil, das der Ausländerbeirat der Stadt organisiert. Die Gemeinschaft organisiert Ausstellungen mit Werken kroatischer Künstler, Lesungen, Konzerte oder wissenschaftliche Vorträge. Die richten sich auch an Deutsche, doch hier sei die Resonanz eher gering, sagt die Vorsitzende bedauernd.

Nicht auszuklammern ist allerdings die humanitäre Hilfe während des Krieges. Von 1991 an organisierte die Gemeinschaft Transporte mit Hilfsgütern, gemeinsam mit dem Malteser-Hilfsdienst des Bistums Limburg. „Das Ergebnis dieser Kooperation waren einige hundert Tonnen Lebensmittel, Medikamente und Kleidungsstücke für die Bevöl-

Die kroatische Kulturgemeinde beteiligt sich am gesellschaftlichen Leben der Stadt, erklärte ihre Vorsitzende Biserka Andrijevic. Etwa 2 000 Kroaten leben in Wiesbaden. Bild: wita / Uwe Stotz

kerung in verschiedenen Städten Kroatiens“, blickte die Vorsitzende zurück. Eine Verkaufsausstellung mit Bildern zeitgenössischer kroatischer Künstler brachte 30 000 Mark ein. Dieses Geld floss in den Wiederaufbau des zerstörten Gymnasiums in Gospić. Die Patenschaft für Kriegswaisen lief bis Ende vergangenen Jahres. Für die Zukunft könnte sich die Vorsitzende humanitäre Hilfe in Form von kultureller Wiederaufbau-Hilfe denken. Denkbar wären Bücherspenden für Schulen, Bibliotheken und Universitäten.

Viele eigene Aktivitäten ent-

faltet der Verein in Wiesbaden. Als Beispiele nannte die Vorsitzende Grillfest, Kegeln, Weihnachtsfest oder die Folkloregruppe.

Insgesamt sei es der Zweck des Vereins, die Migranten zu sammeln, die kroatische Kultur und Sprache zu pflegen, und die kroatische Kultur darzustellen, zum Zweck „des besseren Verständnisses und Zusammenlebens“. Auch wenn der Kontakt nach Kroatien stark sei, so gelte doch für viele Kroaten in Wiesbaden „für uns ist Deutschland eine zweite Heimat“, wie es die Vorsitzende formulierte. Doch bei aller

Freude über das Jubiläum und zehn ereignisreiche Jahre, so blickt die Vorsitzende doch skeptisch in die Zukunft: „Das Interesse der jungen Generation für die kroatische Kultur ist gering. Der kroatischen Kulturgemeinschaft in Wiesbaden ist es bisher nicht gelungen, in dem Maße die Jugend für unsere Arbeit zu interessieren, wie es wünschenswert wäre. Ein großes Hindernis dafür ist das Fehlen eines eigenen Versammlungsraumes, der den Wünschen junger Leute entspräche. Ohne Nachkommen wird, fürchte ich, die Arbeit der Gemeinschaft erlöschen.“

SVEČANOST U VILI CLEMENTINA U WIESBADENU

Obilježena deseta obljetnica Hrvatske kulturne zajednice

Slobodna Dalmacija, 27. ožujka 2000.

WIESBADEN - U vili «Clementini» u Wiesbadenu u subotu uvečer proslavljena je deseta obljetnica postojanja i djelovanja Hrvatske kulturne zajednice u Wiesbadenu.

Predsjednica Hrvatske kulturne zajednice **Biserka Andrijević** zahvalila je u ime udruge i predsjedništva na velikom odazivu njemačkim i hrvatskim uzvanicima, Generalnom konzulu **Mladenu Juričiću** kao Gradskim vijećnicima CDU-a, Grüne i SPD-a, podsjetivši na osnutak prije deset godina HKZ-Wiesbaden, kojemu je misao i svrha okupljanje iseljenika zajednice, čuvanje, njegovanje i razvijanje hrvatske kulture i jezika, povezivanje s domovinom i promidžbom njenih interesa kao i predstavljanje hrvatskog kulturnog naslijeđa njemačkim sugrađanima s ciljem što bolje suradnje i suživota.

Istaknula je također gla-

snik «Riječ» te zajednice koji primaju različite ustanove, predstavnici i pojedinci na Rajnsko-Majnskom području i podsjetivši izuzetno dobru suradnju s Uredom za kulturu grada Wiesbadena, koji je često novčano i s prostorima pripomagao.

- Izručene su zahvalnice i dar osnivačkom odboru: **Maji Runje** (odsutna), **Edvinu Buklinu**, **Mati Grgatu**, **Slavku Vrdoļjaku**, **Pavi Cotiću**, **Jakovu Rimcu** i **Dragi Tropseki**.

Nives MILARDOVIĆ

Večernji list SRIJEDA, 29. III. 2000.

PROSLAVLJEN 10. ROĐENDAN HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U WIESBADENU

ČUVANJE I PREDSTAVLJANJE HRVATSKE KULTURE I JEZIKA

WIESBADEN - Hrvatska kulturna zajednica u Wiesbadenu proslavila je 10. obljetnicu postojanja i uspješnog rada. Tom je prigodom u vili «Clementine» organizirana svečanost na kojoj su se okupili brojni članovi, podupiratelji i gosti te hrvatske kulturne udruge. **Mladen Juričić**, generalni konzul RH u Frankfurtu uputio je čestitke Udruzi, posebno naglasivši njezino značenje pri predstavljanju hrvatske kulture u Wiesbadenu, glavnom gradu nje-

mačke pokrajine Hessena, te odličnoj desetogodišnjoj suradnji s domaćinima, o čemu je nešto kasnije govorio **Wolfgang Herber**, zamjenik načelnice kulturnog ureda Wiesbadena i član gradskog parlamenta.

Na dosadašnjoj potpori radu Hrvatske kulturne zajednice nazočnima je zahvalila predsjednica **Biserka Andrijević** i osvrnula se na uspješan desetogodišnji rad:

- Hrvatska kulturna zajednica nastala je kao dio jednog pokreta kra-

jem 80-ih godina, kada se javio duh slobode. Cilj osnivanja naše udruge bilo je očuvanje i predstavljanje domovinske kulture i hrvatskog jezika ovdje u Njemačkoj te jačanje veza s Hrvatskom.

Zasluznim članovima Hrvatske kulturne zajednice uručena su priznanja, a u umjetničkom je dijelu održan klavirski koncert **Zeljka Vlahovića** i nastup «Ferala», dalmatinske klape iz Frankfurta.

Zoran Roko Paškov

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 30. März 2000

Zehn Jahre kroatische Kulturgemeinschaft

WIESBADEN. Die Transporte mit Lebensmitteln und Medikamenten nach Kroatien und Bosnien hat **Biserka Andrijević**, Vorsitzende der Kroatischen Kulturgemeinschaft in Wiesbaden, als den größten Erfolg in der zehnjährigen Vereinsgeschichte bezeichnet. Gemeinsam mit dem Malteser-Hilfsdienst des Bistums Limburg hatte der Verein 1991 den ersten Konvoi mit Gütern im Wert von 55 000 Mark für ein Flüchtlingslager in der kroatischen Stadt **Drniš** organisiert, sagte **Andrijević** am Samstagabend in einer Feierstunde. Die Kulturgemeinschaft wurde im Januar 1990 mit dem Ziel gegründet, kroatische

Kultur zu pflegen und diese den deutschen und ausländischen Einwohnern Wiesbadens nahe zu bringen.

Der ersten Hilfsaktion folgten über einen Zeitraum von fünf Jahren Transporte mit mehreren hundert Tonnen Lebensmitteln, Kleidung und Medikamenten, die in bosnische und kroatische Städte gebracht wurden. Der Verein, der zurzeit 120 Mitglieder zählt, baute in Wiesbaden Informationsstände auf und veranstaltete Vorträge über die Situation auf dem Balkan. Die Kulturgemeinschaft hatte Paten für Kriegswaisen vermittelt, bis Ende vergangenen Jahres der kroatische Staat die Versorgung der Kinder übernehmen konnte. Nach den Kriegsjahren in Bosnien und Kroatien habe sich der Verein wieder stär-

ker der kroatischen Kultur gewidmet, sagte **Andrijević**. Die Mitglieder organisieren Ausstellungen, Filmvorführungen und Konzerte kroatischer Künstler und treffen sich zu Gesprächsrunden in kroatischer Sprache. Von den rund 2000 Kroaten in Wiesbaden leben **Andrijević** zufolge die meisten seit mehr als 20 Jahren in Deutschland. Die Euphorie nach der Unabhängigkeit Kroatiens habe in vielen den Drang geweckt, in die Heimat zurückzukehren. Aufgrund der schlechten wirtschaftlichen Situation sei jedoch schnell die Ernüchterung gefolgt. «Wiesbaden ist für uns zu einer zweiten Heimat geworden», sagte **Andrijević**. In dem Verein engagiere sich jedoch fast nur die erste Migrantengeneration.

Ražanac je oduševio

Nastup Folklorne grupe u Grosskrotzenburg-u

Kad je stigao poziv za nastup Folklorne grupe HKZ-a Wiesbaden na njemačko-hrvatskoj večeri, 17. ožujka u Grosskrotzenburg-u (blizu Hanau-a), članice grupe nisu dugo oklijevale s potvrdnim odgovorom. Njemačko-hrvatsku večer je priredilo gradsko čelništvo i uprava Građanskog doma (Bürgerhaus) prigodom preuzimanja ugostiteljskih objekata i usluga od hrvatske obitelji Prskalo.

Ugodno je bilo vidjeti veliku dvoranu Doma ispunjenu do zadnjeg mjesta njemačkim i hrvatskim gostima. Bila je to publika, koja je s velikom pažnjom pratila nastup naših vrijednih gospođa iz Folklorne grupe, a posebno ih se dojmio nijemi ples (bez glazbe) Ražanac iz Dalmacije. Po završetku nastupa članice Folklorne grupe nagrađene su burnim pljeskom, a poslije, vidljivo uzbuđene zbog vrlo dobrog prijema i sretne zbog pokazanog zanimanja, odgovarale su na pitanja koje su to plesove izveli.

Nakon tako uspjelog nastupa moglo se prepustiti uživanju u daljnjem programu u kojem je, pored ostalih, nastupila grupa "Kometi".

Hrvatske poklade u "karnevalskoj metropoli"

Pokladna večer HKZ-a Mainz u kući "Zagreb"

Ove godine poklade u Wiesbadenu nažalost nisu održane, jer ih HKZ u svom programu nije predvidjela u vjerovanju da će ih, kao i prošle godine, prirediti HKM koja je međutim odustala.

Za HKZ Wiesbaden poklade ipak nisu prošle nezamijećene. Predstavnici naše udruge su bili pozvani u Mainz, u kuću "Zagreb", da 4. ožujka kao gosti HKZ-a Mainz sudjeluju u njihovom pokladnom slavlju. Zbog ograničenosti prostora u kući Zagreb mogao se je okupiti samo manji broj posjetitelja, ali je ugođaj bio utoliko prisniji, jer smo se većinom svi dobro poznavali. Po pomnoj pripremi, dobrom raspoloženju i odličnom programu, hrvatske poklade u kući Zagreb nisu nimalo zaostale za sličnim njemačkim po kojima je Mainz poznat. Pjesmom su nas raspoložili

Tihana Zubek i članovi mješovitog pjevačkog i tamburaškog zbora HKZ-a Mainz, u čije smo se umijeće već više puta mogli uvjeriti prilikom njihovih nastupa na našim priredbama u Wiesbadenu, a o kojem svjedoči i njihov CD.

Lijepa pokladna večer u Mainzu nas je učvrstila u uvjerenju da treba održavati pokladnu tradiciju. Stoga se nadajmo da će iduće godine opet biti vrijednog, starog običaja - poklada - u Wiesbadenu, bez obzira tko preuzme pripremu.

Dođite nam za Uskrs !

Susret s Maticom hrvatskom u Ludwigshafen-u

Redovni polugodišnji susret s Maticom hrvatskom održan je za ovo polugodište u Ludwigshafenu, 18. ožujka. Domaćin izvrsno pripremljenog susreta je bio tamošnji ogranak Matice hrvatske. Nazočni su bili predstavnici ogranaka i kolektivnih članova MH u Njemačkoj iz Ludwigshafena, Karlsruhe-a, Stuttgarta, Rheinland-a, Ruhr-skog područja, Frankfurta, Koblenza, Wiesbadena, te AMAC-a iz Frankfurta, dok su iz domovine stigli Stjepan Sučić, potpredsjednik MH, prof. dr. Stjepan Damjanović, tajnik MH, i Višnja Lipošćak, predsjednica ogranka MH iz Ogulina.

Glavna tema razgovora bio je projekt ponude hrvatskih pisaca njemačkim čitateljima, a svakako je najveća pozornost posvećena knjizi Ivane Brlić-Mažuranić "Aus Urväterzeiten" (Priče iz davnine) koju su ogranci i kolektivni članovi u Njemačkoj dobili početkom godine. Usprkos teškoća s prodajom knjige (brz uspjeh ionako nije nitko očekivao) ipak ni u jednom trenutku nije bilo dvojbe o čvrstoj namjeri da se projekt započet Ivanom Brlić-Mažuranić dovrši, a potom razmotri mogućnost i osmisli slične projekte vezane uz druge hrvatske književnike. Razgovaralo se o dodatnim programima koji bi takve projekte mogli znatno pomoći poput izložaba knjiga, predstavljanja djela s čitanjem odlomaka i slično.

Gosti iz domovine su ispunili dogovor s jednog od prijašnjih susreta i sa zadovoljstvom ponudili vrlo privlačan program Uskrsnog susreta u domovini koji će se održati u Ogulinu i pružiti jedinstvenu priliku upoznavanja tog frankopanskog grada, njegove okolice, povijesti i žitelja.

OBAVIJESTI

1. - Izborna skupština HKZ-a Wiesbaden -

2. travnja 2000. u 18 sati, prostorije Hrvatske župe,
Holsteinstr. 15, Wiesbaden.

2. - Uskrсни susret Matice hrvatske i njenih ogranaka i kolektivnih članova iz Njemačke -

24. travnja 2000., od 10 sati, Ogulin.

Na uskrсни ponedjeljak, ogranci i kulturna društva - kolektivni članovi Matice hrvatske bit će gosti ogranka Matice hrvatske Ogulin. Planirano je razgledavanje: frankopanskog grada i muzeja, ponora Dobre, spomenika kralju Tomislavu i I. B. Mažuranić, crkve sv. Križa, Modruša i ruševina frankopanskog grada Tržana i crkve Majke Božje od Čudesa (XV. stoljeće) u Oštarijama.

3. - Izlet i roštilj za članove i prijatelje HKZ-a

21. svibnja 2000., od 14 do 20 sati, izletišta Platte, Wiesbaden.

4. - Radni sastanak predsjedništva i članova HKZ-a Wiesbaden -

07. travnja 2000. u 19.30 sati, Friedrichstr. 24/I, Wiesbaden.
Sastanak je otvoren za sve članove i prijatelje HKZ-a.

5. - Folklorna skupina HKZ-a Wiesbaden -

Svaki četvrtak u 19 sati, u prostorijama Hrvatske župe,
Holsteinstr. 15, Wiesbaden.

6. - Kung Fu za djecu od 7 do 14 godina -

Svaki ponedjeljak od 16.30 do 18 sati, u športskoj dvorani
Anton-Gruner-Schule, Lehrstr. 10, Wiesbaden.

7. - Kuglanje -

Svake treće subote u mjesecu od 19 do 22 sata, Kuglana
katoličke zajednice Maria Hilf, Keller Str. 37, Wiesbaden.

Novi članovi:

Biserka i Branko Crnković

Novim članovima želimo dobrodošlicu i nadamo se plodnoj suradnji !

Veleposlanstvo Republike Hrvatske

Veleposlanstvo Republike Hrvatske preselilo iz Bonn-a u Berlin

Adresa: Ahornstr. 4
10787 Berlin
Tel. 030 - 3237635
Fax. 030 - 3237630

**Prijevodi s hrvatskog na njemački
ili
s njemačkog na hrvatski**

Sve prevodim bez razlike radi li se o formularima,
pravnim ili drugim tekstovima.

Uvijek će prijevod biti solidan a cijena za vas povoljna.

Edvin Bukulin
Lahnstrasse 40
65439 Flörsheim / M

Tel.: 06145 / 2167
Fax: 06145 / 1501
eMail: Bukulin@aol.com

Sudski tumač i prevodilac

*Staatlich geprüfte und vereidigter Dolmetscher und
Übersetzer für die Gerichte und Notare im Lande Hessen*

Vi imate problem....

Na godišnjem odmoru, svatovima ili krstikama ste snimili (višesatni) video film. Ruku na srce, da li ste ikada odgledali cijeli film strpljivo do kraja?

Rodaci i poznanici izbjegavaju Vaša "premijerna" prikazivanja upravo zbog "maratonske" dužine i nedoradenosti filmova....

Mi imamo rješenje !!!

Iz Vašeg "maratonskog" filma ćemo izabrati najljepše scene, te montirati film koji zajedno sa naslovima neće trajati dulje od 30-40 minuta.

Tako prireden film ćete rado pogledati više puta Vi i Vaši poznanici. Takav film možete s ponosom nekome i pokloniti !

Nazovite: Ing. Željko Žigrić Tel.: 0611/946 54 97
Handy:0172/593 49 49

Snimanje i montaža video-filmova - Fotografija - Digitalna fotografija